

září 2017

Mediální reprezentace návštěvy dalajlámy v ČR v říjnu 2016 ve vybraných pořadech Českého rozhlasu

Analýza mediálního obrazu návštěvy tibetského duchovního vůdce, 14. dalajlámy
Tändzina Gjamccho, v Praze v říjnu 2016
a souvisejících společensko-politických diskuzí ve vybraném vysílání ČRo
v období od 17. 10. do 27. 10. 2016.

Objednatel: Rada Českého rozhlasu

Zpracovatel: FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r. o.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	4
2.	ZADÁNÍ A CÍL ANALÝZY	5
3.	TEORETICKÁ VÝCHODISKA A SPECIFIKACE ZKOUMANÉHO TÉMATU	6
3.1	Společensko-politický kontext	6
3.2	Teorie nastolování agendy.....	8
3.3	Mediální obraz a mediální rámce	9
3.4	Editoriální postupy a zpravodajská rutina.....	10
3.5	Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení	10
4.	METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA.....	13
4.1	Popis výzkumného souboru.....	14
4.2	Definice analytické jednotky.....	14
4.3	Popis systému sběru dat, kódování a zpracování	15
4.4	Kvantitativní výzkumné metody	15
4.5	Kvalitativní výzkumné metody.....	16
4.6	Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři	17
5.	ANALYTICKÁ ČÁST	18
5.1	Kvantitativní část analýzy	18
5.1.1	<i>Téma návštěvy dalajlámy ve vysílání ČRo</i>	<i>18</i>
5.1.2	<i>Výběr analyzovaných jednotek</i>	<i>20</i>
5.1.3	<i>Struktura souboru – souhrn obou stanic</i>	<i>21</i>
5.1.4	<i>Pokrytí agendy návštěvy dalajlámy v průběhu sledovaného období.....</i>	<i>23</i>
5.1.5	<i>Využívání informačních zdrojů</i>	<i>24</i>
5.1.6	<i>Subagendy zkoumané agendy</i>	<i>28</i>
5.1.7	<i>Interpretační rámce využité při reprezentaci dalajlámovy návštěvy</i>	<i>29</i>
5.1.8	<i>Stanice Radiožurnál</i>	<i>38</i>
5.1.9	<i>Stanice Plus.....</i>	<i>43</i>
5.2	Kvalitativní analýza vysílání ČRo k návštěvě dalajlámy	49
5.2.1	<i>Zpravodajství Radiožurnálu a ČRo Plus – kvalitativní analýza.....</i>	<i>50</i>
5.2.2	<i>Publicistika Radiožurnálu a ČRo Plus – kvalitativní analýza</i>	<i>50</i>
5.3	Kontrola afiliací.....	51
5.4	Analýza dalšího určeného vysílání mimo hlavní časový rámec analýzy	52
6.	HLAVNÍ ZÁVĚRY	55
7.	LITERATURA.....	58
8.	PŘÍLOHY.....	59
8.1	Přehled mluvčích a uváděné afiliace ve zkoumaném vysílání ČRo Plus a Radiožurnálu.....	59
8.2	Přehled a průběh návštěv 14. dalajlámy v České republice	64

1. ÚVOD

Předložená analýza má za cíl zodpovědět otázku, zda Český rozhlas při mediální reprezentaci návštěvy tibetského duchovního vůdce, 14. dalajlámy Tändzina Gjamccho v Praze v říjnu 2016 během stanoveného období postupoval v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a v Kodexu Českého rozhlasu.

Analýza je strukturována do tří základních částí. Po expozici teoretických a metodologických východisek následuje kvantitativní a kvalitativní analytická část. Závěrečná syntéza pak formou hlavních závěrů v několika tezích odpovídá na klíčové otázky.

2. ZADÁNÍ A CÍL ANALÝZY

Zadavatel analýzy, Rada Českého rozhlasu (dále jen RČRo), formuloval základní požadavky pro předkládanou analýzu následujícím způsobem:

Předmětem zadání je analýza toho, jaký mediální obraz návštěvy tibetského duchovního vůdce, 14. dalajlámy Tändzina Gjamccho, (dále jen dalajláma) v Praze na podzim 2016 poskytovaly vybrané pořady Českého rozhlasu. Tematický záběr analýzy se týká i společenských a politických debat a reflexí, které s návštěvou dalajlámy v Praze těsně souvisely, jako např. společné prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů ČR k česko-čínským vztahům z 18. 10. 2016 nebo připomínky předchozích návštěv dalajlámy v ČR.

Cílem analýzy je zjistit, nakolik si ČRo během stanoveného období v určených pořadech počínal v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu (dále jen ZČRo) a v Kodexu Českého rozhlasu (dále jen Kodex). Zásadní zřetel nechtě je brán k § 2 ZČRo a k Preambuli a článkům 6. a 7. Kodexu, kde jsou vymezeny hlavní úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání vážící se zejména k problematice:

- a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,
- b) působení ČRo coby fóra pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat široké spektrum názorů a hledisek.

Analýza bude kombinovat kvantitativní a kvalitativní metody. Zadavatel očekává, že užití metody umožní analyzovat a zhodnotit mimo jiné i to, zda si moderátoři počínali v souladu s čl. 6.13 Kodexu ČRo, tj. tak, „aby posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na věc, o níž informují“, a zda se nedopouštěli nějakých podob favorizace či naopak defavorizace ať už některých respondentů nebo subjektů, o kterých se v pořadech hovořilo, a zda byly adekvátně uváděny afiliace pozvaných respondentů.

Předkládaná analýza vznikla z iniciativy a na zadání Rady ČRo.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA A SPECIFIKACE ZKOUMANÉHO TÉMATU

3.1 Společensko-politický kontext

Dalajláma je duchovním vůdcem Tibetu a nejvyšším představitelem buddhismu. Poprvé byl titul dalajláma udělen v Tibetu roce 1578 mongolským knížetem. Od této doby je každý dalajláma považován za převtělení předchozího dalajlámy. Od roku 1642 náležela dalajlámovi i politická moc nad Tibetem.

V současnosti tuto pozici zastává již 14. dalajláma, celým titulem „Jeho Svatost čtrnáctý dalajláma, Džampal Ngawang Lozang Ješe Tändzin Gjamccho. Tändzin Gjamccho se narodil v zemědělské rodině v jedné z tibetských provincií a v roce 1937 byl jako dvouletý rozpoznán jako převtělenec předchozího dalajlámy.

V roce 1950, kdy hrozil čínsko-tibetský konflikt, stanul dalajláma krátce v čele Tibetu. Brzy poté došlo k obsazení tibetského území čínskou armádou. Tibeťané vůči této okupaci povstali v roce 1959. Dalajláma v tomto období odešel do indického exilu, kde ustanovil Ústřední tibetskou správu, a kam ho následovalo asi 80 000 tibetských uprchlíků. V následujících letech se dalajláma aktivně angažoval v tibetských politických záležitostech (zasloužil se o přijetí několika rezolucí OSN nebo vydání demokratické ústavy Tibetu). Čína označuje dalajlámu za separatistu, který bojuje za prosazení nezávislosti Tibetu. Peking považuje Tibet za nedílnou součást čínského území¹. Většina světových států (včetně České republiky) také uznává Tibet jako součást Čínské lidové republiky a nepodporuje tibetskou nezávislost. Funkce politického vůdce Tibetu se 14. dalajláma vzdal v roce 2011.

Za svůj život 14. dalajlámam obdržel již mnoho ocenění, a v roce 1989 získal i Nobelovu cenu za mír. Aktivně šíří buddhistické učení a je prvním dalajlámou, který cestoval do takzvaného západního světa.

Dalajláma přijel do České republiky poprvé v únoru 1990 na pozvání tehdejšího prezidenta Václava Havla, který v rámci svého novoročního projevu vyslovil přání pozvat papeže Jana Pavla II. a dalajlámu. Do letošního roku už dalajláma navštívil Českou republiku celkem jedenáctkrát².

Na poslední říjnovou návštěvu (17. – 19. 10. 2016) přijel dalajláma do Prahy z Bratislavy, kde se s ním setkal i slovenský prezident Andrej Kiska, což vyvolalo protesty z čínské strany, která setkávání státníků s dalajlámou kritizuje dlouhodobě. Čínské ministerstvo zahraničí označilo

¹ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zaoralek-se-omluvil-za-prirovnani-dalajlamy-k-henleinovi/1411017>

² Přehled jednotlivých návštěv a stručný popis jejich průběhu je součástí přílohy v závěru této studie.

schůzku Kisky s dalajlámou za narušení politiky jedné Číny, kterou se podle ministerstva Slovensko zavázalo respektovat³.

Po příletu na pražské letiště byl dalajláma přivítán menší delegací, následně se konalo větší přivítání na Hradčanském náměstí, za účasti veřejnosti a osobností české kulturně-politické scény. Dalajláma v průběhu své návštěvy již tradičně vystoupil na konferenci Forum 2000, setkal se s několika politickými představiteli a před odjezdem ještě vystoupil v rámci veřejné přednášky na téma „Sekulární etika“.

Právě setkání s politickými představiteli vyvolalo největší odezvu, zejména na domácí politické scéně. Setkání předem avizoval ministr kultury Daniel Herman a vicepremiér Pavel Bělobrádek⁴.

Samotná schůzka s dalajlámou proběhla 18. 10. 2016 v sídle ministerstva kultury. Kromě ministra kultury Daniela Hermana se jí zúčastnili místopředseda KDU-ČSL a místopředseda Sněmovny Jan Bartošek, místopředsedkyně Senátu Miluše Horská, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová, bývalá europoslankyně Zuzana Roithová a senátor Petr Šilar. Vicepremiér Pavel Bělobrádek se schůzky nakonec nezúčastnil. Premiér Bohuslav Sobotka označil setkání za soukromou aktivitu účastníků. Daniel Herman uvedl, že dalajlámu přijal jako představitele významného světového duchovního směru, což mu náleží, neboť do jeho resortu spadá agenda církvi, a tedy i duchovních věcí⁵.

Ve stejný den večer vydali nejvyšší čeští ústavní činitelé prohlášení o respektu k územní celistvosti Čínské lidové republiky, jejíž je Tibet součástí. V prohlášení dále také uvedli, že soukromé aktivity některých českých politiků nejsou výrazem změny oficiální politiky České republiky⁶. Společné prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů podepsali – prezident republiky Miloš Zeman, předseda senátu Milan Štěch, předseda sněmovny Jan Hamáček a premiér Bohuslav Sobotka. Prohlášení připravilo ministerstvo zahraničí.

Krátce před vydáním prohlášení nejvyšších českých ústavních činitelů o vztazích s Čínou přišla na Hrad čínská velvyslankyně, která se zde setkala s ředitelem zahraničního odboru kanceláře prezidenta Hynkem Kmoníčkem⁷.

V reakci na prohlášení se s dalajlámou další den sešlo na půdě senátu 50 zákonodárců. Osobnosti politické i kulturní scény (Kroměřížská výzva) a 15 nevládních organizací kritizovaly

³ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/nejvyssi-ustavni-cinitele-vztahy-s-cinou-jsou-velmi-prinosne/1405881>

⁴ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/dalajlamu-vitala-v-praze-tisicovka-lidi-setka-se-s-belobradkem/1405422>

⁵ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/ministr-kultury-prijal-dalajlamu-mluvili-o-potrebe-soucitu/1405512>

⁶ Plný text prohlášení dostupný zde <https://www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/aktualni-tiskove-zpravy/spolecne-prohlaseni-nejvyssich-ustavnich-cinitelu-ceske-republiky-12953>

⁷ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/pred-prohlasenim-o-vztahu-s-cinou-byla-na-hrade-velvyslankyne-clr/1406354>

prohlášení ústavních činitelů jako servilní akt vůči Číně, který může znevažovat českou politiku. Ministra Hermana se přímo zastal i ministr financí Andrej Babiš, který uvedl, že takové setkání nemůže mít dopad na českou ekonomiku. Některé vysoké školy na protest proti prohlášení vyvěsily symbolicky v čase za pět minut dvanáct tibetskou vlajku. Akci inicioval rektor Masarykovi univerzity Mikuláš Bek⁸. Prohlášení naopak ocenil šéf kanceláře prezidenta Zemana Vratislav Mynář. Vyjádření podle něj může zmírnit možné nepříznivé dopady způsobené schůzkami politiků s dalajámou⁹. 25. října pak vydala Čína oficiální prohlášení, ve kterém uvedla, že prohlášení bere na vědomí a doufá, že se postoje České republiky projeví i v čínech¹⁰.

Střet mezi Pražským hradem a ministrem kultury Danielem Hermanem kvůli setkání s dalajámou měl podle médií s odstupem několika dnů další dohru. Herman v České televizi uvedl, že ho prezident Miloš Zeman osobně vyzval, aby schůzku zrušil, nebo neudělí jeho strýci Jiřímu Bradymu státní vyznamenání¹¹. Jiří Brady je přeživší holokaustu, který prošel Terezínem i Osvětimí, celý život píše a přednáší o hrůzách holokaustu. Brady uvedl, že byl o udělení vyznamenání při příležitosti oslav 28. října na pražském hradě informován, a z tohoto důvodu přiletěl spolu s manželkou z Kanady, kde dlouhodobě žije, do České republiky. O vyznamenání řádem T. G. Masaryka měl Bradyho telefonicky informovat ředitel hradního protokolu Jindřich Forejt. Forejt tuto informaci odmítl potvrdit. Prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček označil výroky ministra Hermana za špinavost¹². Jiří Brady nakonec vyznamenání neobdržel. Reakcí na tuto kauzu byla neúčast velké části pozvaných na ceremoniálu a uspořádání alternativní oslavy na Staroměstském náměstí.

3.2 Teorie nastolování agendy

Obecným teoretickým rámcem naší analýzy je teorie nastolování agendy (tzv. agenda setting), která vychází z předpokladu, že média mají moc nastolovat témata, která veřejnost považuje za důležitá. Je tedy možné nalézt spojitost v tom, jaká témata jsou prezentována v médiích a jakou důležitost jim pak připisuje veřejnost (McCombs a Shaw 1972).

⁸ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/nektere-vs-vyvesily-vlajku-tibetu-reagovaly-na-prohlaseni-o-cine/1406048>

⁹ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/dalajlama-navsteva-opet-spustila-spory-o-cesko-cinske-vztahy/1406021>

¹⁰ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cina-vzala-na-vedomi-prohlaseni-cinitelu-cr-po-navsteve-dalajlamy/1408633>

¹¹ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/ke-zruseni-schuzky-s-dalajlamou-vyzval-hermana-osobne-zeman/1407073>

¹² <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/brady-potvrdil-ze-mu-hrad-oznamil-udeleni-radu-t-g-masaryka/1407572>

Autory pojmu agenda setting, tak jak je používán v současných mediálních studiích¹³, jsou Maxwell E. McCombs a Donald L. Shaw. Autoři na základě svých výzkumů potvrdili, že média recipientům nenabízejí jen informaci o tom, že se nějaká událost stala, ale také informaci o tom, že tato událost je důležitější, než jiné. Ke stejnému výsledku pak dospěly další obdobné výzkumy v dalších letech, ale také v dalších zemích po celém světě (McCombs 2009). Média mají tedy schopnost prosazovat (respektive vylučovat) určitá témata ve veřejném a politickém diskurzu. „... *média nemusejí být schopna určovat, co si lidé mají myslet, ale jsou úspěšná v určování, o čem mají přemýšlet.*“ (Cohen, cit. dle Trampoty, 2006: 113).

Jednotlivým tématům tak média dokáží přisoudit důležitost nejen samotným faktem, že o nich informují, že na ně upřou pozornost (tzv. efekt primingu – tedy zviditelňování či zdůrazňování témat či jejich atributů). Důležitou otázkou je i to, jakým způsobem s těmito tématy média dále pracují, jak je dále rámuje (framing). Z hlediska naší analýzy nás tedy primárně zajímalo, jakým způsobem a za užití jakých prostředků či editoriačních postupů Český rozhlas ve sledovaném období pracoval s tématem 11. návštěvy dalajlámy v České republice a souvisejících událostí společensko-politického charakteru – tedy zda a jakým způsobem tuto agendu nastoloval a jaký mediální obraz konstruoval.

3.3 Mediální obraz a mediální rámce

Teoretické východisko předložené studie se dále opírá o teorii mediálního obrazu, respektive o zákonitosti, které determinují jeho konstrukci. Mediální obraz má povahu typifikovaného, zjednodušeného symbolu, či přesněji znakové sestavy, která reprezentuje konkrétní objekty a události, do kterých se promítají představy, postoje, názory a zkušenosti jak jejich tvůrců, tak i konzumentů (Volek, 2013). Teorii mediálního obrazu tak budeme v této studii používat k výkladu procesu, v jehož rámci materializovaný a zdánlivě uchopitelný otisk reality, stejně jako individualizovaná zkušenost složená z dílčích atributů, podléhá rekonfiguraci a remediaci.

Pro mediální obraz je určující to, že reprezentuje abstraktní kvalitu nebo ideu, která vznikla na základě určité manipulace se symboly, respektive znaky, do komplexnějších komunikátů (například zpráv, reportáže či komentáře), jejichž interpretace, způsob čtení byl předdefinován pro čtenáře formou jejich zarámování.

¹³ Původní ideu o nastolování agendy nalezneme již v díle Waltera Lippmana *Public Opinion*, které bylo publikováno v roce 1922. Lippman média přirovnává k oknům do světa mimo naši zkušenost. Veřejné mínění pak podle něj nereaguje na skutečný svět, ale právě a pouze na svět vytvořený médii (McCombs 2009).

Pro identifikaci rámců využijeme modifikovanou definici rámců¹⁴ od Roberta Entmana , který je chápe jako procesy selekce a zvýznamňování. Celkový framing je ale podle Entmana definován nejen určitým aspektem popisované reality, který činí významným, ale také tím, jaké aspekty opomíjí. Rámování přitom často rezonuje s již existujícími kulturními schémata publika, rámce dále ovlivňují, jakým způsobem lidé problém pochopí, jak si ho zapamatují a jak ho ohodnotí, popřípadě jak se na jeho základě zachovají (Entman 1993).

Identifikace a analýza mediálních rámců bude využita pro finální syntetický popis mediálního obrazu sledované problematiky návštěvy dalajlámy v Praze v říjnu 2016.

3.4 Editoriální postupy a zpravodajská rutina

Média pracují s celou řadou prostředků, jakými mohou téma zdůraznit a implicitně ho označit za důležité. Primárním ukazatelem je prostor či rozsah vysílání, který je danému tématu věnován a frekvence, s jakou je o tématu v médiích referováno. (McCombs 2009).

Proto nás v případě mediální reprezentace návštěvy dalajlámy v pořadech Českého rozhlasu bude primárně zajímat, kolik prostoru Český rozhlas ve vybraných pořadech této události věnoval a jakým způsobem s agendou pracoval. Zaměříme se i na to, zda se samotné návštěvě a dalším souvisejícím událostem věnoval jako hlavnímu, či vedlejšímu tématu, a koho nechal ve svých pořadech k dané problematice promlouvat (jaké hosty moderátoři zvali do svých pořadů).

3.5 Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení

Zpravodajství a publicistika jako specifické nástroje popisu a analýzy společenských procesů jsou determinovány určitými normativními očekáváními, která na ně klade laická, ale i odborná veřejnost. Tato očekávání mají často povahu intuitivních, nepřilíš strukturovaných

¹⁴ Teorie rámců vznikla na poli psychologie a sociologie a dnes ji využívají různé sociálně-vědné disciplíny. Jako jeden z prvních popsal interpretační rámce Gregory Bateson (1954), který je chápe jako meta-komunikativní úroveň komunikace, jež instruuje její účastníky, jak mají číst a hodnotit sdělení. Rámce jsou v tomto smyslu nezbytné pro lidské mentální procesy, protože omezují souvislosti, v nichž je možné danou situaci nebo interakci chápat a vykládat. Podobně rozumí funkci rámců i Irwing Goffman, který zdůrazňuje, že nám poskytují návod k tomu, jak na konkrétní situaci reagovat, respektive jak organizovat lidskou zkušenost, abychom ji byli schopni vnímat, chápat a pojmenovat (Goffman, 1974). Jinými slovy, rámce umožňují redukovat komplexní realitu a vytvářejí de facto schémata sloužící k její interpretaci.

představ, které bývají zastřešovány pojmem objektivita, případně vyváženosti. Koncepce mediální (žurnalistické) objektivita vychází z předpokladu, že je možné určité objektivita dosáhnout, nebo se tomuto ideálu alespoň do určité míry přiblížit. V naší studii vycházíme z toho, že podstatou nároku na objektivitu, vyvážené a nestranné poskytování informací je eliminace takových komunikačních strategií, které favorizují jen jednoho z řady aktérů-komunikátorů, respektive jednu hodnotovou perspektivu a interpretaci událostí, o nichž je referováno.

Posuzujeme-li míru novinářské objektivita, vždy de facto hodnotíme, jakým způsobem novináři shromažďují, zpracovávají, třídí a šíří informace a jak se to projevuje ve finální podobě mediálních obsahů. V naší studii budeme primárně vycházet z takového pojetí žurnalistické objektivita, které akcentuje:

- a) poskytování dostatečně širokého spektra názorů na mediovanou problematiku,
- b) poskytování rovnocenného prostoru zastáncům jednotlivých názorových proudů.

Objektivita bývá chápána v tomto smyslu jako rutinní novinářská praxe, která umožňuje odrážet *skutečnost* zveřejňováním všech relevantních, *fakticky správných* a nezkrácených (tj. úplných) *informací*, jež musí být komunikovány tak, aby byla jasně oddělena *fakta od názorů*.

Různí autoři rozlišují ne zcela totožná kritéria objektivita, ale v zásadě se shodují v tom, že podmínkou objektivního referování o sociálních jevech je dodržení faktičnosti (pravdivosti, informativnosti, relevance) a nestrannosti, která je sycena kategoriemi vyváženosti a neutrality.

Pro cíle naší studie, která se zabývá rozhlasovou reprezentací specifické kauzy v různých zpravodajsko-publicistických žánrech a formátech, budeme vycházet z Westerstahlovy (1983) definice, kterou jsme museli upravit tak, aby ji bylo možné aplikovat na analýzu zadaného obsahu.

Westerstahl hodnotí objektivitu z pohledu a/ faktičnosti a b/ nestrannosti výstupu. V prvním případě bývá posuzována *pravdivost, informativnost a relevance obsahu*, které nelze testovat jinak než komparací a pozorováním v terénu. Tímto směrem naše analýza primárně nepůjde, byť se v kvalitativní části pokusíme identifikovat případná informační zkrácení či manipulaci.

Kvantitativní část předložené analýzy bude pracovat primárně s druhou složkou objektivita, kterou Westerstahl označuje jako nestrannost, a jež zahrnuje i kritérium *vyváženosti*, jak s ním pracuje výše uvedená domácí legislativa a kodexy. Primárně se tak zaměříme na to, do jaké míry byl jednotlivým názorovým proudům a jejich nositelům umožněn srovnatelný přístup do vysílání, a to přímou formou zprostředkování jejich jednání nebo formou institucionalizace jejich postojů a názorů. V neposlední řadě se podíváme na složku nestrannosti, respektive na posouzení vyváženosti a neutrality odvysílaného obsahu. Budeme tak primárně analyzovat, do jaké míry se podařilo ve sledovaných pořadech zabránit favorizaci či defavorizaci zástupců různých názorových hledisek ve vztahu k proběhnuvší návštěvě dalajlámy.

Favorizaci a defavorizaci budeme chápat jak v rovině explicitní, tak implicitní jako pozitivní, či negativní hodnocení vztahující se na analyzovaný problém rozpočtového přebytku a souvisejících diskuzí. Zaměříme se na analytický popis takového chování sledovaných médií, respektive konkrétních novinářů, jejich jednání, postojů a výrazových prostředků, které se přímo i nepřímo podílely na formování mediálního obrazu subjektů, o nichž bylo referováno.

4. METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Předložená analýza si klade za cíl odpovědět na hlavní výzkumnou otázku:

HVO: Postupoval Český rozhlas při mediálním pokrytí návštěvy dalajlámy v Praze ve sledovaném období v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a v Kodexu Českého rozhlasu?

Odpověď na tuto otázku poskytne závěrečná syntéza zjištění vyplývajících z kvantitativní a kvalitativní části studie.

V rámci **kvantitativní analýzy** se pokusíme odpovědět na následující vedlejší výzkumné otázky zabývající se primárně vyvážeností:

A/ Jaké rutinní postupy užil Český rozhlas při pokrývání agendy návštěvy dalajlámy? Jak tematicky strukturoval agendu této návštěvy?

B/ Umožnil Český rozhlas ve svém vysílání prezentaci širokého spektra názorových pozic k problematice návštěvy dalajlámy obecně? Nebyla jednostranně zvýhodňována určitá názorová perspektiva a jiné potlačovány?

C/ Jaké interpretační rámce využíval ČRo při reprezentaci agendy návštěvy dalajlámy? Jaký byl mediální obraz této návštěvy?

Kvalitativní část analýzy nám pak umožní odpovědět na otázky týkající se objektivity v následujících dimenzích:

D/ Dopouštěli se kmenoví žurnalisté ČRo v medializaci daného tématu věcných či profesních pochybení?

E/ Objevil se v určeném vysílání favorizující či defavorizující přístup k některým aktérům dané agendy či reprezentantům názorových perspektiv svědčící o ztrátě nestrannosti či dokonce podjatosti?

F/ Byly v určeném vysílání adekvátně a správně uváděny afiliace pozvaných respondentů?

4.1 Popis výzkumného souboru

Zadavatel definoval vybrané pořady a časová období a vybrané pořady následujícím způsobem:

1) ČRo 1 Radiožurnál

- Proudové vysílání ve dnech 17. – 20. 10. 2016 v čase 6:00 – 18:30 hod.

2) ČRo Plus

- Proudové vysílání ve dnech 17. – 20. 10. 2016 v čase 6:00 – 22:00 hod.
- Radio fórum ze dne 25. 10. 2016
- Názory a argumenty ze dne 27. 10. 2017

4.2 Definice analytické jednotky

Analýza prezentuje závěry vyčerpávajícího šetření. Nebyla tedy využita žádná z výběrových procedur a byl analyzován celek zadaného vysílání, respektive relevantní příspěvky, které byly v určeném časovém období, respektive v určených pořadech, stanicemi ČRo Radiožurnál a ČRo Plus odvysílány. Výstup kvantitativní části analýzy tak nepracuje se statisticky koncipovanou reprezentativitou závěrů, respektive nezobecňuje na základní soubor, ale poskytuje informace za celý relevantní soubor, jak jej definoval zadavatel.

Jako základní **analytickou jednotku** jsme zvolili zvukový příspěvek, který tematizoval aktuální návštěvu dalajlámy v České republice, jeho předchozí návštěvy či související události a diskuse, které se odehrály v návaznosti na tuto návštěvu na české politické scéně:

- a) jakožto hlavní téma příspěvku, nebo
- b) pracoval s motivem návštěvy v podobě tematické subagendy, která byla součástí jiné agendy, nebo
- c) téma návštěvy dalajlámy zmínil pouze okrajově (například v promluvě některého z hostů formou krátké zmínky).

Příspěvek jsme definovali jako zvukovou stopu, která je oddělena zvukově či obsahově od předcházejícího a následujícího příspěvku.

Dalším použitým subtypem analytické jednotky byla promluva (moderátorů, reportérů, komentátorů, expertů atd.), která byla využita při kvalitativní analýze příspěvků či relací akcentujících zkoumané téma. Její nejtypičtější formou byla promluva moderátora.

4.3 Popis systému sběru dat, kódování a zpracování

Vzhledem k rozsahu analyzovaného materiálu byla v prvním kroku provedena vyškolenými kodéry rešerše určeného vysílání. Cílem rešerše bylo nalézt příspěvky relevantní pro naši analýzu, tedy příspěvky či relace akcentující téma aktuální návštěvy dalajlámy v Praze, připomínky jeho předchozích návštěv v České republice, či další společensko-politické události související či navazující na samotnou říjnovou návštěvu (tj. především setkání ministra Hermana a dalších politických představitelů s dalajlámou, takzvané prohlášení čtyř a následně také události ohledně státního vyznamenání Jiřího Bradyho).

Všechny identifikované relevantní příspěvky následně vstoupily do vlastní kvantitativní a kvalitativní analýzy.

4.4 Kvantitativní výzkumné metody

Pro naplnění výše zmíněných cílů byla jako klíčový výzkumný nástroj zvolena metoda explorativní obsahové analýzy, respektive její kvantitativní i kvalitativní verze, které zohledňují a kombinují časový, typový i případový přístup (Krippendorff, 2004 a Neuendorf, 2002). Porovnáme-li další možné metody, které by připadaly v úvahu pro analýzu daného tématu, z pohledu potenciální validity a reliability dat, které poskytují, jeví se obsahová analýza vzhledem k zadání analýzy jako nejvhodnější.

Z pohledu základních cílů spočívají přednosti obsahové analýzy především v tom, že umožňuje kategorizovat a kvantifikovat relevantní proměnné a jejich indikátory v rozsahu, který nejsou kvalitativní metody výzkumu schopny pokrýt. Analyzovaný soubor několika programových typů tak bylo třeba roztrždit a identifikovat relevantní příspěvky.

Aplikace **kvantitativní části obsahové analýzy** probíhala v následujících krocích:

- I. V první kvantifikační fázi analýzy jsme převedli do operacionální – měřitelné – podoby výše uvedené problémové okruhy/otázky tak, aby zvolené indikátory umožňovaly měřit objektivitu, respektive vyváženost jednotlivých příspěvků.
- II. Tyto měřitelné proměnné jsme rozdělili do následujících subcelků, z nichž každý představuje jeden atribut indikující naplňování sledovaných kritérií objektivit, respektive vyváženosti a nestrannosti.

A) příspěvek

- 1/ téma (dominantní/vedlejší motiv, který strukturoval sledovanou agendu)
- 2/ stopáž (v sekundách)
- 3/ typ příspěvku (podle žánrového členění)

4/ počet příspěvků a jejich distribuce (frekvence příspěvků věnovaných návštěvě dalajlámy a souvisejících událostí a jejich rozložení v čase)

B) téma

1/ počet příspěvků a jejich distribuce (frekvence příspěvků věnovaných dané agendě a jejich rozložení v čase)

2/ stopáž (časové pokrytí agendy jako celku)

3/ tematické interpretační rámce

4/ valence příspěvku vůči zkoumané agendě

C) zdroje a mluvčí

1/ typ (nekmenový mluvčí ČRo, reportér, komentátor, expert, vox pop apod.)

2/ sound bite (čistá stopáž promluvy nekmenových mluvčích ČRo)

3/ profesní a stranická identifikace (politik, expert, vox pop apod.)

III. Po tomto základním deskriptivním popisu souboru jsme přistoupili k analýze hlavních interpretačních rámců, jež používali novináři/pořady při konstrukci agendy návštěvy dalajlámy.

4.5 Kvalitativní výzkumné metody

Otázka, do jaké míry dodržovaly vybrané pořady ČRo ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda analyzované vysílání jako celek i v rámci jednotlivých pořadů dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování, má samozřejmě i svou kvalitativně analyzovatelnou dimenzi. Pro kvalitativní analýzu platí, že důkazem významu určitého jevu není jeho frekvenční nasycenost, ale soustřeďuje se na významové akcenty samotných mluvčích/novinářů, které se snaží rekonstruovat. Jako základní přístup jsme zvolili koncepci kvalitativní obsahové analýzy Kimberley Neuendorf (2002), Neuendorf & Skalski (2009) doplněnou o metodu interpretativního čtení (Kronick, 1997).

Vzhledem k výše uvedenému zadání jsme se soustředili v této kvalitativní části analýzy na komunikační (konverzační) chování/promluvy/otázky, respektive výrazové prostředky, které konstruovali novináři ve zkoumaném vysílání. Analytickou jednotku představovala jak promluva/výrok profesionálního komunikátora (moderátora, reportéra, komentátora), tak i jeho interakce s hosty. Cílem bylo zachytit jak artikulovaný postoj novinářů vůči tématu návštěvy dalajlámy a s tím souvisejících návazných událostí na české vnitropolitické scéně a k jednotlivým aktérům dané agendy, tak i obraz, který z takové interakce vzniká.

Kvalitativní obsahová analýza se tedy soustředila na profesní pochybení kmenových žurnalistů ČRo, kteří:

- 1) straní některému z aktérů dané agendy či názorové perspektivy (přímo či nepřímo),
- 2) snižují či zesměšňují některého z aktérů či některou z názorových perspektiv (přímo či nepřímo),
- 3) uvádějí nepřesné informace,
- 4) zkreslují informace,
- 5) potlačují relevantní informace.

Kvalitativní analýze byly podrobeny všechny příspěvky akcentující zkoumané téma. Zjištěná pochybení byla zaznamenávána do polostrukturovaných záznamových archů spolu s příslušnými ukázkami. Záznamové archy jsou součástí přílohy této zprávy.

Kvalitativní analýza dále poskytuje informace pro zodpovězení otázky, zda byly ve zkoumaném vysílání adekvátně a správně uváděny afiliace pozvaných respondentů.

4.6 Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři

V rámci kvantitativní analýzy byla data kódována podle vytvořené kódovací knihy, ukládána do datové matice a zpracována s využitím statistického software SPSS.

Kódování realizovali tři předem zaškolení kodéři. Každý kodér pracoval na jednom relativně samostatném celku. Kontinuálně probíhala diskuse sjednocující kódování nejednoznačně kategorizovatelných obsahů. Ve druhém stupni kontrolního kódování byl celý vzorek podroben kontrole analytiků, kteří měli za úkol sjednotit zbývající případy nejednoznačného kódování.

5. ANALYTICKÁ ČÁST

5.1 Kvantitativní část analýzy

5.1.1 Téma návštěvy dalajlámy ve vysílání ČRo

V úvodu kvantitativní části analýzy prezentujeme krátký přehled agend, jimž se Český rozhlas ve sledovaném období věnoval a všimáme si pozice agendy dalajlámovy návštěvy a souvisejících událostí v celku vysílání. Výstupy představujeme zvláště pro zpravodajskou a publicistickou část vysílání.

5.1.1.1 Zpravodajství

Celkově bylo v relevantním období na sledovaných stanicích odvysíláno 1 276 zpravodajských příspěvků. Relevantní téma návštěvy dalajlámy v Praze bylo tematizováno v 11 % z nich, a patřilo tak ve zpravodajství k nejvíce pokrývaným tématům.

Mimo samotné návštěvy dalajlámy a dalším, s ní souvisejícím událostem, se Český rozhlas ve sledovaném období v rámci zpravodajství stanic Radiožurnál a ČRo Plus věnoval nejčastěji probíhajícímu ozbrojenému konfliktu v Sýrii. Mezi další výrazně zastoupeny tematické okruhy patřilo ekonomické zpravodajství a zprávy o vnitropolitických jednáních na domácí politické scéně. Do těchto obecnějších kategorií jsme pro zjednodušení a přehlednost zahrnuli události, kterým byly věnovány spíše jednotlivé zpravodajské příspěvky, a nelze je tak označovat za kauzy.

Následující tabulka zobrazuje podíl jednotlivých kauz či tematických okruhů na celkové tematické agendě analyzovaného zpravodajství. V tabulce jsou uvedena pouze ta témata, kterým bylo ve zpravodajských relacích věnováno více než 1 % příspěvků.

Tabulka 1: Přehled dalších témat, kterým se ČRo v určeném vysílání ve zpravodajství věnoval

Téma	zpravodajství	
	počet	v %
konflikt v Sýrii, jednání o příměří, Rusko v Sýrii	211	17 %
ekonomika, daně	116	9 %
vnitřní politika ČR, politická jednání	100	8 %
sodní procesy, vyšetřování	76	6 %
kultura, kulturní události, společenské události	59	5 %
regionální politika, regionální zprávy	57	4 %
zahraničí, zahraniční politické události a jednání	52	4 %

Téma	zpravodajství	
	počet	v %
věda, medicína, technika a technologie	49	4 %
reorganizace policie, policie, věznice	45	4 %
zdravotnictví	43	3 %
volby USA	42	3 %
Lex Babiš	41	3 %
neštěstí, havárie, požáry	32	3 %
Rusko na Ukrajině, konflikt na Ukrajině	31	2 %
korupční kauza D. Ratha	30	2 %
terorismus, útoky, boj proti terorizmu	27	2 %
doprava, auto-moto	21	2 %
Moskva a wikileaks, informace na Trumpa, zásah ruských hackerů	21	2 %
migrační krize, migrační politika	16	1 %
brexit a jeho dopady	15	1 %
osobnosti, úmrtí, výročí	15	1 %

5.1.1.2 Publicistika

Při analýze tematické agendy publicisticky jsme postupovali obdobně jako v případě zpravodajských relací. Rešerši tak bylo podrobena 769 příspěvků. Návštěva dalajlámy a související události byly tématem 14 % z nich. V rámci sledovaného období se tak jednalo o téma, kterému bylo věnováno nejvíce publicistických příspěvků.

V publicistických příspěvcích pak bylo v rámci sledovaného období nejvíce prostoru dále věnováno událostem z kulturního a společenského dění a ozbrojenému konfliktu v Sýrii.

Následující tabulka zobrazuje podíl jednotlivých kauz či tematických okruhů na celkové tematické agendě analyzovaného vysílání. V tabulce jsou uvedena pouze ta témata, kterým bylo věnováno více než 1 % příspěvků.

Tabulka 2: Přehled dalších témat, kterým se ČRo v určeném vysílání věnoval v publicistických pořadech

Téma	zpravodajství	
	počet	v %
kultura, kulturní události, společenské události	68	9 %
konflikt v Sýrii, jednání o příměří, Rusko v Sýrii; konflikt	59	8 %
volby USA	52	7 %
ekonomika, daně	50	6 %
vnitřní politika ČR, politická jednání	40	5 %
věda, medicína, technika a technologie	40	5 %

Téma	zpravodajství	
	počet	v %
zahraniční zajímavosti	36	5 %
sport a sportovní události	29	4 %
zahraničí, zahraniční politické události a jednání	21	3 %
doprava, auto-moto	21	3 %
regionální politika, regionální zprávy	18	2 %
školství	17	2 %
osobnosti, úmrtí, výročí	16	2 %
zdravotnictví	16	2 %
historie, historické události	16	2 %
nákupy, spotřebitel, pojištění, tipy	11	1 %
korupční kauza D. Ratha	11	1 %
Rusko na Ukrajině, konflikt na Ukrajině	11	1 %

5.1.2 Výběr analyzovaných jednotek

V další části kvantitativní analýzy se již budeme věnovat pouze příspěvkům tematizujícím agendu návštěvy dalajlámy a souvisejících událostí. Nejdříve budeme souhrnně analyzovat příspěvky odvysílané na stanicích Radiožurnál a Plus, v další části se zaměříme na každou stanicí zvlášť, abychom mohli identifikovat případné rozdíly v pokrytí zkoumaného tématu. Budeme také zvlášť věnovat pozornost žánrům zpravodajství a publicistiky.

Ve vysílání během sledovaného období kodéři identifikovali 217 příspěvků s návštěvy dalajlámy, z toho 151 zpravodajských a 66 publicistických. Detailní analýzou obsahové agendy těchto příspěvků jsme ve druhém kroku určili, že v osmnácti příspěvcích má téma podobu krátké upoutávky na jiný později vysílaný příspěvek. (7 anoncí na Radiožurnálu a 11 na Plusu). Tyto jednotky pouze odkazovaly k dalším příspěvkům a nijak agendu nerozvíjely. V dalších dvou příspěvcích mělo téma návštěvy status pouhé okrajové zmínky¹⁵. Z další analýzy jsme proto všechny tyto příspěvky vyloučili a do kvantitativní analýzy tak vstoupilo 197 příspěvků – z toho 55 z Radiožurnálu a 142 z Plusu. Distribuci relevantních příspěvků na obou sledovaných stanicích podle žánrů mapuje následující tabulka.

¹⁵ Šlo o vědomostní soutěž a reportáž o fotbale v Tibetu.

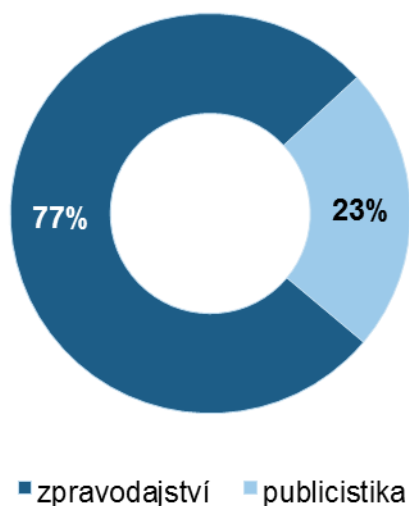
Tabulka 3: Počty relevantních příspěvků podle stanice a žánru (N = 197)

	Radiožurnál		Plus		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
zpravodajství	42	76 %	109	77 %	151	77 %
publicistika	13	24 %	33	23 %	46	23 %
celkem	55	100 %	142	100 %	197	100 %

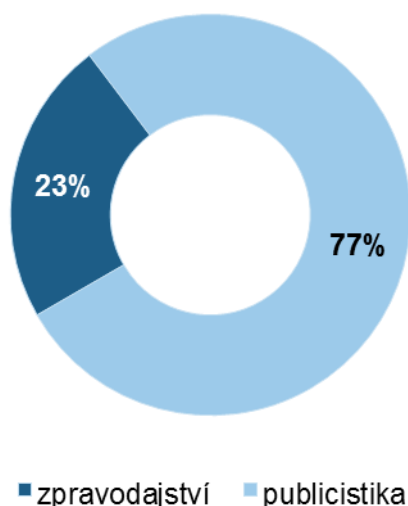
5.1.3 Struktura souboru – souhrn obou stanic

Z hlediska žánru ve zkoumaném souboru co do počtu převažovaly příspěvky zpravodajské (77 %) nad publicistickými (23 %). Na celkové stopáži měly ovšem větší podíl příspěvky publicistické v přesně obráceném poměru (23 % oproti 77 % stopáže zpravodajství).

Graf č. 1: Počet analyzovaných zpravodajských a publicistických příspěvků (N = 197)

Graf č. 2: Podíl analyzovaných zpravodajských a publicistických příspěvků na celkové stopáži (N = 197)

Průměrná stopáž příspěvků s agendou návštěvy dalajlámy činila zhruba dvě a půl minuty, přičemž u zpravodajských příspěvků to bylo tři čtvrtě minuty, zatímco u publicistiky sedm a půl minuty.

Tabulka 4: Stopáž příspěvků s agendou rozpočtového přebytku (N = 197)

	zpravodajství	publicistika	celkem
průměrná délka příspěvku	45 s	7 min 35 s	2 min 20 s
nejkratší příspěvek	6 s	1 min 20 s	6 s
nejdelší příspěvek	2 min 59 s	26 min 3 s	26 min 3 s
celková stopáž	1 h 52 min 6 s	5 h 48 min 43 s	7 h 40 min 49 s

Vzhledem k převažujícímu zastoupení zpravodajských jednotek převažují v souboru formáty typické pro zpravodajství – čtené zprávy a kombinované příspěvky. Publicistické příspěvky měly nejčastěji podobu rozhovorů nebo kombinovaných příspěvků.

Tabulka 5: Typy příspěvků (N = 197)

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
čtená zpráva	86	57 %			86	44 %
kombinovaný příspěvek	65	43 %	18	39 %	83	42 %
rozhovor			18	39 %	18	9 %
komentář			5	11 %	5	3 %
debata			2	4 %	2	1 %

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
reportáž			1	2 %	1	1 %
komentář a analýza			1	2 %	1	1 %
jiné			1	2 %	1	1 %
celkem	151	100 %	46	100 %	197	100 %

Zkoumaná agenda měla v příspěvcích nejčastěji pozici hlavního tématu (94 % příspěvků), a to ve zpravodajství i v publicistice. V 6 % šlo o subagendu jiného tématu¹⁶.

Tabulka 6: Pozice agendy návštěvy dalajlámy v rámci příspěvku v rámci příspěvku (N = 197)

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
hlavní téma	143	95 %	42	91 %	185	94 %
vedlejší téma	8	5 %	4	9 %	12	6 %
celkem	151	100 %	46	100 %	200	100 %

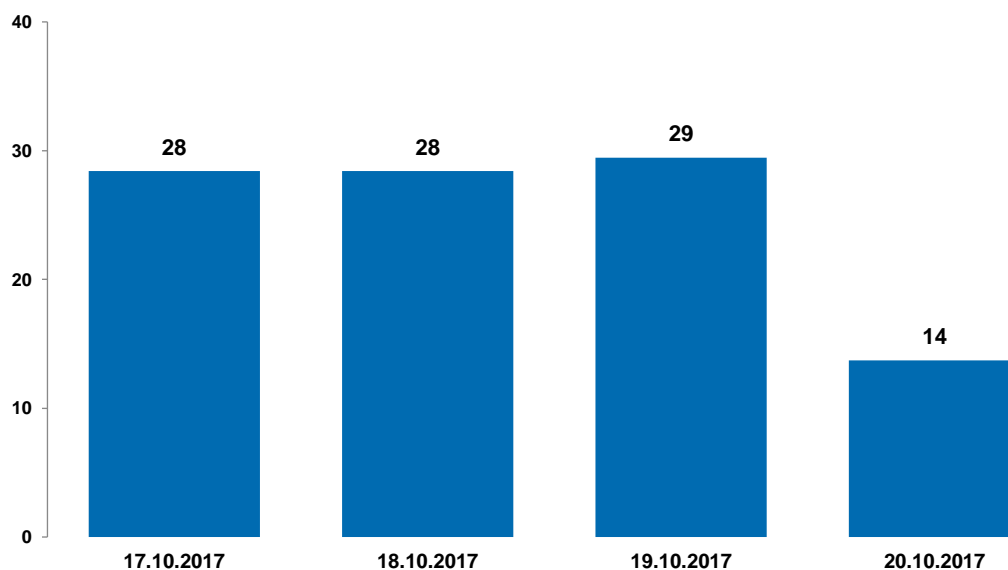
5.1.4 Pokrytí agendy návštěvy dalajlámy v průběhu sledovaného období¹⁷

Ve třech ze čtyř dnů zkoumaného období byl výskyt příspěvků se zkoumanou agendou velmi vyrovnaný – 28 % nebo 29 %. Čtvrtý den byla frekvence výskytu zhruba poloviční (14 %).

¹⁶ Zpravodajské příspěvky, v nichž měla agenda návštěvy status vedlejšího tématu, se zabývaly především odmítnutím prezidenta jmenovat do generálských hodností osoby, které k povýšení navrhl ministr spravedlnosti. Příspěvky referovaly o spekulacích, že jde o prezidentovu reakci na kritiku prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů ze strany ministra. V případě publicistických příspěvků šlo především o rozhovory s politiky na různá témata.

¹⁷ Sledovaným obdobím pro příspěvky zařazené do kvantitativní analýzy byly dny v rozmezí 17. 10. – 20. 10. 2017.

Graf č. 3: Výskyt příspěvků s agendou návštěvy dalajlámy dle dne vysílání – v % (N = 197)

5.1.5 Využívání informačních zdrojů

V následující části zprávy popisujeme strukturu využitých zdrojů s cílem zjistit, o jaké informace se ČRo opíral při pokrývání agendy dalajlámovy návštěvy. Nejprve prezentujeme souhrnné údaje za zpravodajství i publicistiku, poté odděleně za oba žánry.

V celkovém pohledu je zřejmé, že zdroje příspěvků pocházely především z politické sféry. Nejvyužívanějším informačním zdrojem k agendě návštěvy prezident republiky byl prezident Miloš Zeman a jeho spolupracovníci (především mluvčí Jiří Ovčáček a ředitel zahraničního odboru prezidentské kanceláře Hynek Kmoníček). Na dalších místech jsou to premiér Bohuslav Sobotka, oficiální čínské zdroje a samotný dalajláma. Relativně málo informace pocházely od nevládních organizací (5 %), novinářů mimo ČRo (4 %) a od expertů či odborníků z různých oblastí (3 %).

Tabulka 7: Využité informační zdroje – souhrnně (N=420 zdrojů)

využité zdroje	počet	v %
prezident, spolupracovníci prezidenta	63	15 %
Bohuslav Sobotka, premiér	52	12 %
oficiální čínské zdroje	48	11 %
dalajláma	40	10 %
ostatní čeští politici	34	8 %
Daniel Herman	33	8 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	27	6 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	21	5 %
nevládní organizace a jejich představitelé	21	5 %
pracovníci ČRo	15	4 %

využité zdroje	počet	v %
domácí média	12	3 %
experti, odborníci	11	3 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	6	1 %
ČTK	6	1 %
Milan Štěch, předseda senátu	4	1 %
Pavel Bělobrádek	4	1 %
vox populi	4	1 %
čeští novináři	4	1 %
bývalí čeští politici	4	1 %
Tomáš Halík	3	1 %
zahraniční politici	3	1 %
ostatní katoličtí kněží	2	0,5 %
Václav Havel	2	0,5 %
vláda ČR	1	0,2 %
celkem	420	100 %

Následní tabulka konkrétně ukazuje, jaké osoby či instituce byly zastoupeny v jednotlivých kategoriích zdrojů. Z českých politiků byl informačním zdrojem vedle nejvyšších ústavních činitelů a ministra Hermana především Andrej Babiš.

Tabulka 8: Detailní pohled na využitá zdroje – souhrnně (N = 420 zdrojů)

prezident, spolupracovníci prezidenta (15 %)			pracovníci ČRo (4 %)		
Jiří Ovčáček, mluvčí prezidenta	32	8 %	Petr Hartman, komentátor ČRo	6	1 %
Hynek Kmoníček, ředitel zahraničního odb.	12	3 %	Jana Klímová, analytička ČRo	3	1 %
Pražský hrad	11	3 %	Jiří František Potužník, zahraniční zpravodaj ČRo	1	0,2 %
prezident	5	1 %	Milan Slezák	1	0,2 %
prezidentská kancelář	3	1 %	Lubomír Smatana, reportér Radiožurnálu	1	0,2 %
			Marián Vojtek	1	0,2 %
Bohuslav Sobotka, premiér	52	12 %	Marie Bastlová, analytička ČRo	1	0,2 %
			Pavlna Nečásková, zahraniční redakce	1	0,2 %
oficiální čínské zdroje (11 %)					
Čína, čínská strana	30	7 %	domácí média (3 %)		
čínské ministerstvo zahraničí, mluvčí Lu Kang	10	2 %	Česká justice.cz	6	1 %
čínská ambasáda	6	1 %	Aktuálně.cz	3	1 %
čínští diplomaté	2	0,5 %	lhned.cz	2	0,5 %
			Hlídací pes.cz	1	0,2 %
další	40	10 %			
ostatní čeští politici (8 %)			experti, odborníci (3 %)		
Andrej Babiš, ANO	16	4 %	Pavel Fisher, bezpečnostní analytik	4	1 %
Petr Gazdík, STAN	4	1 %	Ondřej Klimeš, sinolog	3	1 %
Miluše Horská, KDU-ČSL	3	1 %	Martin Slobodník, sinolog a tibetolog	2	0,5 %
Jan Bartošek, KDU-ČSL	2	0,5 %	Dušan Lužný, sociolog a religionista	1	0,2 %
Jiří Zimola, ČSSD	2	0,5 %	Jiří Pehe	1	0,2 %

Miroslav Kalousek, TOP 09	2	0,5 %
Alexandr Vondra, ODS	1	0,2 %
Ondřej Benešík, KDU-ČSL	1	0,2 %
Pavel Kováčik, KSČM	1	0,2 %
Petr Fiala, ODS	1	0,2 %
Robert Pelikán, ANO	1	0,2 %
Daniel Herman, KDU-ČSL	33	8 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé (6 %)		
ministerstvo zahraničí	14	3 %
Michaela Lagronová, mluvčí min. zahraničí	7	2 %
Lubomír Zaorálek, ministr zahraničí	6	1 %
Jan Hamáček, předseda posl. sněmovny	21	5 %
nevládní organizace a jejich představitelé (5 %)		
15 českých neziskových organizací	12	3 %
organizace Post Bellum a její představitelé	4	1 %
Šimon Pánek, ředitel Člověka v tísni	3	1 %
Sabina Malcová, ředitelka platformy DEMAS	1	0,2 %
M. Bursík, ředitel org. Češi Tibet podporují	1	0,2 %
15 českých neziskových organizací	12	3 %
organizace Post Bellum a její představitelé	4	1 %
Mikuláš Bek (1 %)	6	1 %
ČTK (1 %)	6	1 %
Milan Štěch, předseda senátu (1 %)	4	1 %
Pavel Bělobrádek, KDU-ČSL (1 %)	4	1 %
vox populi (1 %)	4	1 %
čeští novináři (1 %)		
David Klimeš- Hospodářské noviny	2	0,5 %
Erik Tabery, šéfredaktor týdeníku Respekt	1	0,2 %
Thomas Kulidakis, komentátor deníku Právo	1	0,2 %
bývalí čeští politici (1 %)		
Cyril Svoboda	2	0,5 %
Petr Nečas	2	0,5 %
Tomáš Halík (1 %)	3	1 %
zahraniční politici (1 %)		
Miroslav Lajčák	3	1 %
ostatní katoličtí kněží (0,5 %)		
Ladislav Heryan	1	0,2 %
Romuald Štěpán Rob	1	0,2 %
Václav Havel (0,5 %)	2	0,5 %

Informačním zdrojem zpravodajských příspěvků byl nejčastěji prezident republiky nebo jeho spolupracovníci (17 %), dále premiér Sobotka (15 %), zdroje z čínské strany (12 %) a ministr Herman (9%).

Tabulka 9: Využité informační zdroje – zpravodajství (N = 289 zdrojů)

zdroje	počet	v %
prezident, spolupracovníci prezidenta	48	17 %
Bohuslav Sobotka, premiér	44	15 %
oficiální čínské zdroje	36	12 %
Daniel Herman	27	9 %
dalajláma	24	8 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	23	8 %
ostatní čeští politici	18	6 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	17	6 %
nevládní organizace a jejich představitelé	15	5 %

zdroje	počet	v %
domácí média	11	4 %
ČTK	5	2 %
Milan Štěch předseda senátu	4	1 %
Pavel Bělobrádek	4	1 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	4	1 %
Tomáš Halík	3	1 %
zahraniční politici	3	1 %
vox populi	2	1 %
vláda ČR	1	0,3 %
celkem	289	100 %

Informačním zdrojem publicistických příspěvků byli stejnou měrou čeští politici a dalajláma (12 %), dále prezident a jeho spolupracovníci (11 %) a pracovníci ČRo (11 %).

Tabulka 10: Využité informační zdroje – publicistika (N=54 zdrojů)

zdroje	počet	v %
ostatní čeští politici	16	12 %
dalajláma	16	12 %
prezident, spolupracovníci prezidenta	15	11 %
pracovníci ČRo	15	11 %
oficiální čínské zdroje	12	9 %
experti, odborníci	11	8 %
Bohuslav Sobotka, premiér	8	6 %
Daniel Herman	6	5 %
nevládní organizace a jejich představitelé	6	5 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	4	3 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	4	3 %
čeští novináři	4	3 %
bývalí čeští politici	4	3 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	2	2 %
vox populi	2	2 %
ostatní katoličtí kněží	2	2 %
Václav Havel	2	2 %
domácí média	1	1 %
ČTK	1	1 %
celkem	131	100 %

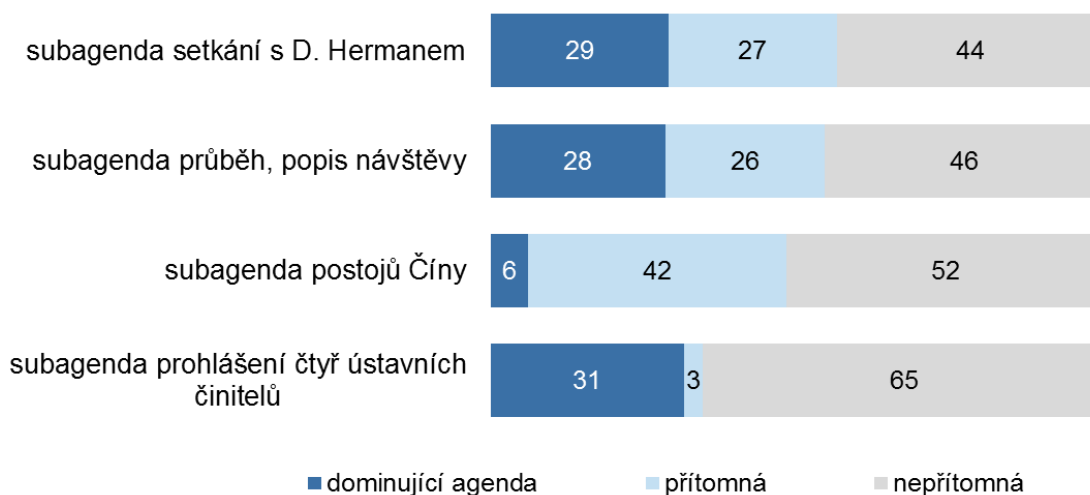
5.1.6 Subagendy zkoumané agendy

Připomeňme, že agenda této analýzy byla Radou ČRo vymezena jako návštěva tibetského duchovního vůdce a společenské a politické debaty a reflexe, které s návštěvou dalajlámy těsně souvisely. Takto vymezenou agendu jsme operacionalizovali do čtyř dílčích subagend, jejichž mediální obraz budeme zkoumat:

- subagenda setkání dalajlámy s ministrem Hermanem a dalšími politiky,
- subagenda postojů Číny v reakci na tuto návštěvu,
- subagenda prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů k česko-čínským vztahům,
- subagenda průběhu návštěvy a jejího popisu.

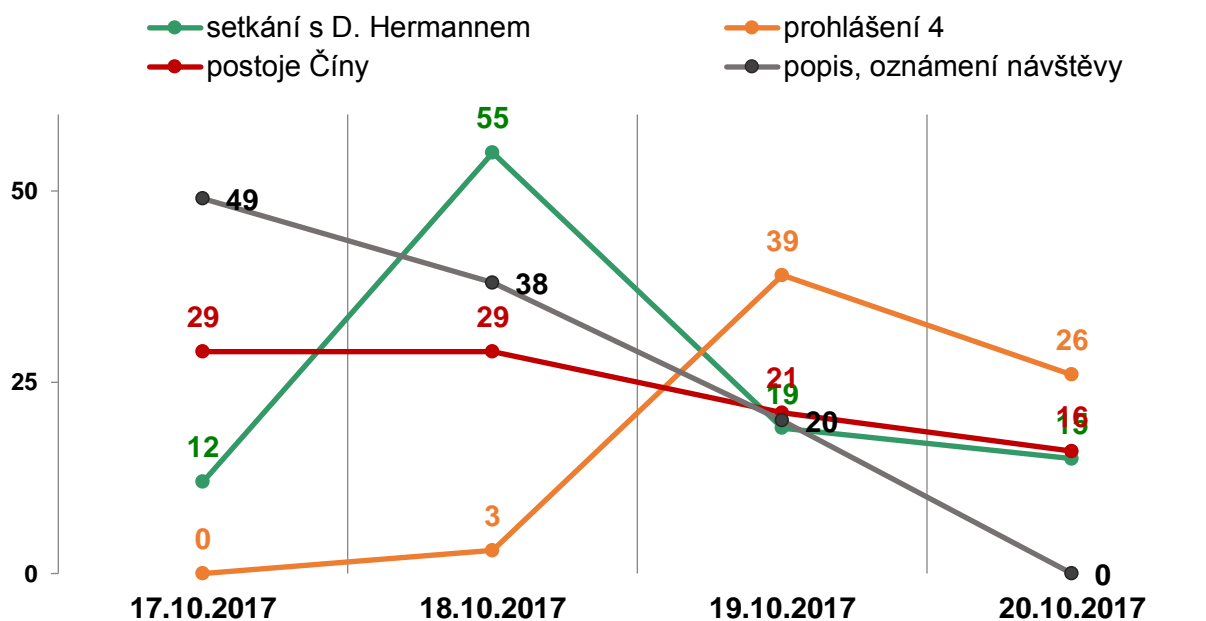
Nejčastěji zastoupenou subagendou bylo setkání dalajlámy s ministrem Hermanem – subagenda se objevila celkově v 56 % zkoumaných příspěvků. Ve 29 % příspěvků přitom byla v pozici dominantní agendy (byla hlavním tématem příspěvku) a v dalších 27 % příspěvků byla také přítomna (jako jedno z dílčích/vícero témat). V obdobné míře se vyskytovala subagenda průběhu a popisu návštěvy, další dvě subagendy byly zastoupeny méně.

Graf č. 4: Přítomnost jednotlivých subagend – v % (N = 197)

Přítomnost a frekvenční obsazení jednotlivých subagend se v rámci sledovaného období výrazně měnilo. V první den (17.10.) nejvíce dominovala subagenda popisu průběhu návštěvy (této bylo věnováno 49 příspěvků). Druhý den (18.10.) jednoznačně nejvíce rezonovala subagenda rozvíjející setkání dalajlámy s ministrem kultury Danielem Hermanem (55 příspěvků). Další dny (19. a 20. 10) pak byla rozvíjena především subagenda věnující se takzvanému prohlášení čtyř. Detailní časový průběh jednotlivých subagend ilustruje následující graf.

Graf č. 5: Průběh jednotlivých subagend v čase (absolutní četnosti, počty příspěvků)

5.1.7 Interpretační rámce využité při reprezentaci dalajlámovy návštěvy

Způsob vytváření mediálního obrazu hlavní agendy i dílčích subagend budeme dále zkoumat pomocí interpretačních rámců. Pro účely analýzy pomocí rámců jsme příspěvky roztřídili do tří homogenních a navzájem odlišných skupin podle způsobu, jakým byl vytvářen (rámován) obraz hlavní agendy a subagend.

Schéma č. 1: Struktura sledované agendy a uplatňované interpretační rámce

Klíčovým kritériem pro tvorbu rámců bylo, zda rámovaná jednotka akcentuje hodnotové okruhy, které jsou s osobou dalajlámy spojovány (např. humanismus a lidská práva, spirituální autoritu, politický vliv atd.), anebo návštěvu rámuje především optikou konfliktů, které dalajláмова návštěva vyvolala. Třetí rámec, aplikovaný zejména ve zpravodajských příspěvcích, o návštěvě referuje jako o standardním příjezdu a pobytu významné zahraniční osobnosti a rámuje ji tak především informacemi o průběhu samotné návštěvy.

Jednotlivé hlavní rámce jsou dále syceny několika subrámcí, jejich popis a vysvětlení prezentuje následující tabulka.

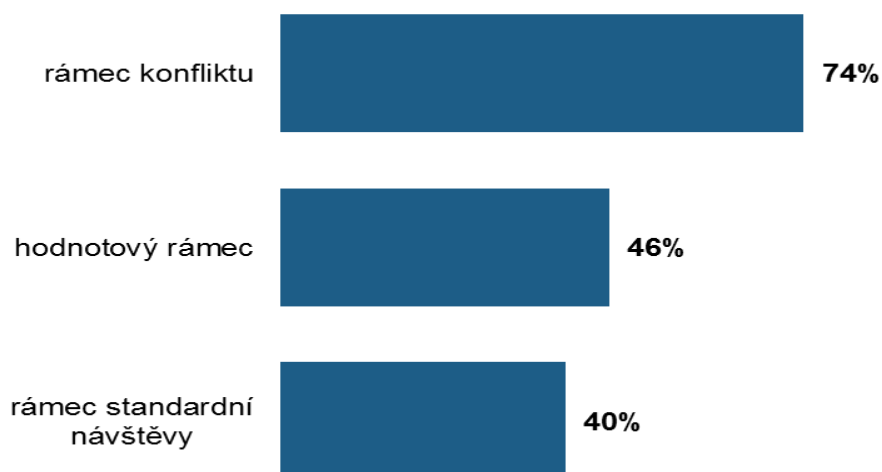
Tabulka 11: Struktura interpretačních rámců

rámce	Subrámce	vysvětlení
hodnotový rámec	přítel Václava Havla	<i>dalajláma jako blízký přítel bývalého prezidenta Václava Havla</i>
	humanista	<i>nositel a hlasatel humanistických a morálních hodnot, bez spirituálního kontextu</i>
	duchovní vůdce	<i>významný náboženský / duchovní vůdce, představitel tibetského buddhismu</i>
	politik, politické cíle	<i>osobnost prosazující politické cíle</i>
	nepřítel Číny, separatista	<i>dalajláma jako bojovník proti Číně a její územní celistvosti</i>
	vztah k ČR	<i>blízký vztah mezi dalajlámou a ČR</i>
rámec konfliktu	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	<i>návštěva dalajlámy jako možný zdroj problémů v česko-čínských vztazích</i>
	zdroj konfliktu na domácí scéně	<i>návštěva jako katalyzátor sporů uvnitř České republiky</i>
	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	<i>spory o zahraničně-politickou orientaci země v souvislosti s návštěvou</i>
	spor o hodnotové směřování ČR	<i>spory o hodnoty, které by měla ČR prosazovat a zastávat</i>
rámec standardní návštěvy	návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	<i>pojetí návštěvy jako běžného příjezdu významné zahraniční osobnosti, referování o programu a průběhu bez zvyznamňování dalších okolností</i>

5.1.7.1 Rámování hlavní agendy

Nejčastěji využívaným interpretačním rámcem pro hlavní agendu agendu byl rámec konfliktu (74 %), a to jak v mezinárodní rovině (česko – čínský spor), tak na úrovni vnitrostátní (stoupenci a odpůrci kontaktů s dalajlámou, konflikty ohledně zahraničně-politické a obecněji hodnotové orientace české společnosti). Rámec prezentace dalajlámy jako nositele určitých hodnotových a názorových postojů jsme identifikovali ve 46 % příspěvků, rámec standardní návštěvy ve 40 %.

Graf č. 6: Interpretační rámce hlavní agendy – zpravodajství i publicistika (N = 197)¹⁸

Při detailnějším pohledu na dílčí interpretační rámce vidíme, že příspěvky spadající do rámce konfliktu návštěvu rámovaly jako iniciaci různých konfliktů ve veřejné diskusi české společnosti. O něco méně výrazně byl zastoupen subrámec česko-čínských vztahů a hrozby, kterou pro ně návštěva představuje. Hodnotový rámec byl sycen především jednotkami, které dalajlámu prezentují jako duchovního vůdce, další subrámce (vztah k ČR, k Václavu Havlovi, humanistické hodnoty) byly zastoupeny méně.

Tabulka 12: Interpretační rámce příspěvků – detailně

hlavní rámec	Subrámec	počet	v %
rámec konfliktu	zdroj konfliktu na domácí scéně	88	45 %
	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	79	40 %
	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	22	11 %
	spor o hodnotové směřování ČR	16	8 %
hodnotový rámec	duchovní vůdce	66	34 %
	vztah k ČR	22	11 %
	přítel V. Havla	20	10 %
	humanista	15	8 %
	nepřítel Číny, separatista	10	5 %
	politik, politické cíle	6	3 %
	demokrat, stoupenec Západu	1	1 %
rámec standardní návštěvy	návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	82	42 %

¹⁸ Součet procentních podílů v jednotlivých kategoriích přesahuje 100 %, neboť příspěvky mohly agendu rámovat více typy rámců

Distribuce interpretačních rámců ve zpravodajských a publicistických příspěvcích byla mírně odlišná. Rámec konfliktu v obou žánrech dominoval, ve zpravodajství bylo oproti publicistice výrazněji zastoupeno rámování optikou standardní zahraniční návštěvy a jejího průběhu – zejména v prvních dvou dnech sledovaného období. V publicistice byl naopak silněji obsazen hodnotový rámec.

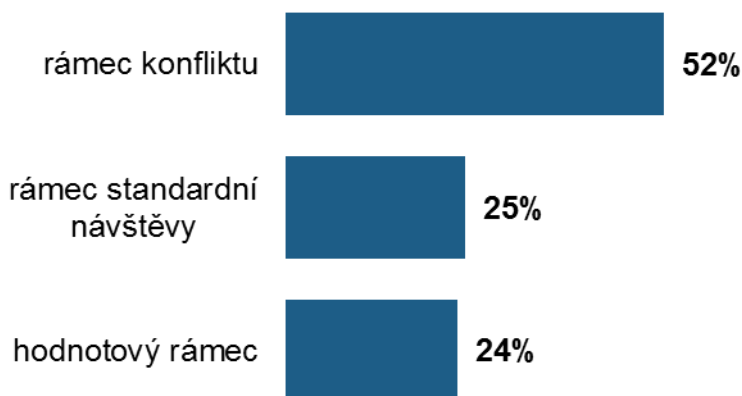
Tabulka 13: Interpretační rámce zpravodajských a publicistických příspěvků

zpravodajství - rámce	v %	publicistika - rámce	v %
rámec konfliktu	72 %	rámec konfliktu	78 %
rámec standardní návštěvy	50 %	hodnotový rámec	59 %
hodnotový rámec	42 %	rámec standardní návštěvy	9 %

5.1.7.2 Rámování subagend

Po analýze rámování hlavní agendy jsme se zaměřili i na způsoby rámování jednotlivých subagend. Subagendy se lišily především tím, nakolik při jejich rámování převažoval rámec konfliktu nad ostatními dvěma. V případě příspěvků zabývajících se setkáním dalajlámy s Danielem Hermanem byl rámec konfliktu využit v nadpoloviční většině z nich (52 %). Byl sycen především příspěvky interpretujícími návštěvu jako zdroj konfliktů na domácí scéně, v menší míře jako problém v česko-čínských vztazích. Další dva rámce se vyskytly zhruba ve čtvrtině příspěvků (návštěva dalajlámy jako standardní událost 25 %, hodnotový rámec 24 %).

Graf č. 7: Interpretační rámce subagendy setkání s Danielem Hermanem

Tabulka 14: Dílčí interpretační rámce subagendy setkání s Danielem Hermanem

subrámce	v %
zdroj konfliktu na domácí scéně	26 %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	23 %
návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	19 %
duchovní vůdce	14 %
spor o hodnotové směřování ČR	6 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	5 %
přítel V. Havla	2 %
nepřítel Číny, separatista	2 %
vztah k ČR	2 %
humanista	1 %
politik, politické cíle	1 %

Subagenda popisující průběh návštěvy dále byla interpretována především v rámci standardní návštěvy (36 %) a v hodnotovém rámci (35 %). Hodnotový rámec přitom návštěvu interpretoval zejména jako příjezd buddhistického duchovního vůdce. Rámec konfliktu byl zastoupen nejméně (29 %), byl sycen především subrámcem konfliktu na domácí scéně.

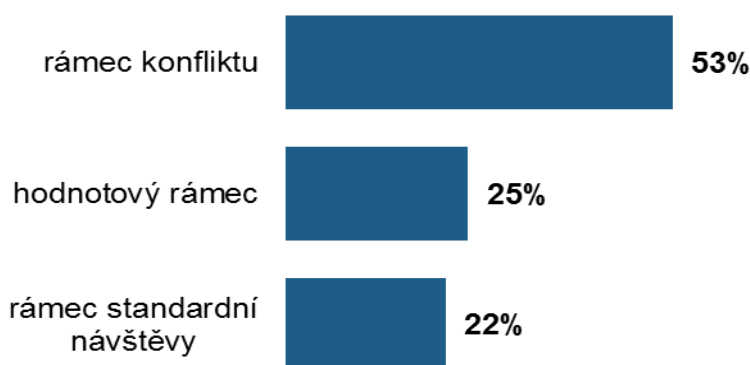
Graf č. 8: Interpretační rámce subagendy průběhu a popisu návštěvy**Tabulka 15: Dílčí interpretační rámce subagendy průběhu a popisu návštěvy**

subrámce	v %
návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	29 %
duchovní vůdce	19 %
zdroj konfliktu na domácí scéně	13 %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	10 %
vztah k ČR	8 %
přítel V. Havla	6 %
humanista	5 %

subrámce	v %
nepřítel Číny, separatista	3 %
spor o hodnotové směřování ČR	3 %
politik, politické cíle	2 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	1 %
demokrat, stoupenec Západu	0,4 %

U příspěvků se subagendou postojů Číny k návštěvě dalajlámy v ČR Již převažoval rámec konfliktu (53 %). Sycen byl logicky hlavně subrámcem návštěvy jako možného narušení vztahů s Čínou. Hodnotový rámec byl uplatněn na 25 % příspěvků (především role dalajlámy jako duchovního vůdce), rámec standardní návštěvy na 22 % jednotek.

Graf č. 9: Interpretační rámce subagendy postojů Číny

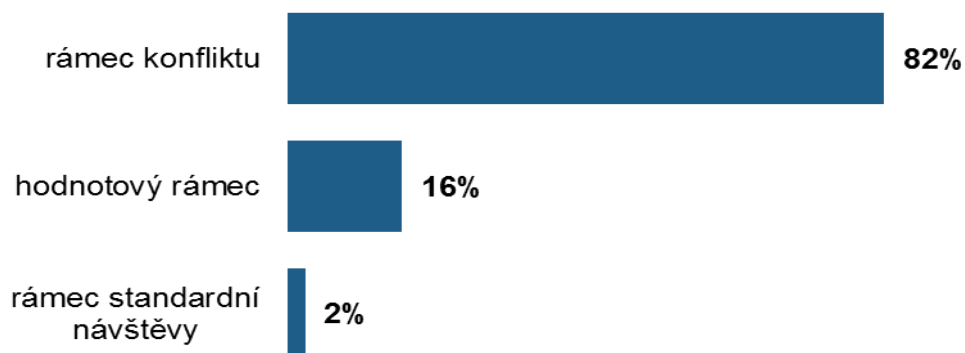

Tabulka 16: Dílčí interpretační rámce subagendy postojů Číny

subrámce	v %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	30 %
zdroj konfliktu na domácí scéně	18 %
návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	18 %
duchovní vůdce	12 %
spor o hodnotové směřování ČR	5 %
nepřítel Číny, separatista	5 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	5 %
přítel V. Havla	2 %
humanista	2 %
vztah k ČR	1 %
politik, politické cíle	1 %

Nejvýrazněji konfliktní rámec dominoval u příspěvků se subagendou prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů k česko-čínským vztahům, zastoupen byl u 82 % příspěvků, zejména prostřednictvím subrámcí konfliktů na domácí scéně. Hodnotový rámec byl uplatňován výrazně méně (16 %), rámec standardní návštěvy pouze okrajově (2 %).

Graf č. 10: Interpretační rámce subagendy prohlášení čtyř ústavních činitelů

Tabulka 17: Dílčí interpretační rámce subagendy prohlášení čtyř ústavních činitelů

subrámcce	v %
zdroj konfliktu na domácí scéně	37 %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	29 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	17 %
duchovní vůdce	9 %
spor o hodnotové směřování ČR	3 %
návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	2 %
přítel V. Havla	1 %
politik, politické cíle	1 %
nepřítel Číny, separatista	1 %
vztah k ČR	1 %

5.1.7.3 Rámce využití informačními zdroji

Pomocí vytvořených interpretačních rámců jsme analyzovali také způsoby, jak při reprezentaci dalajlámovy návštěvy a souvisejících událostí postupují jednotlivé zdroje, kterých Český rozhlas využíval. Většina zdrojů návštěvu rámovala prostřednictvím optiky česko-čínských vztahů a jejich možného narušení. Jinak tomu bylo u premiéra Sobotky, u nějž převažovalo rámování sporem o zahraničně-politické směřování země (především když se vymezoval vůči setkání členů své vlády s dalajlámou s tím, že jde o jejich soukromou aktivitu). Do rámcem zahraničně-politického sporu spadaly i komunikáty nevládních organizací – zejména jejich ostré vymezení vůči prohlášení čtyř ústavních činitelů. Ministr Herman návštěvu rámoval prostřednictvím hodnotové perspektivy, když své setkání s dalajlámou interpretoval jako schůzku s duchovní autoritou.

Tabulka 18: Interpretační rámce dle jednotlivých zdrojů (N = 420 zdrojů)¹⁹

prezident, spolupracovníci prezidenta	v %	Daniel Herman	v %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	41 %	duchovní vůdce	61 %
spor o hodnotové směřování ČR	41 %	zdroj konfliktu na domácí scéně	18 %
zdroj konfliktu na domácí scéně	33 %	humanista	12 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	8 %	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	6 %
nepřítel Číny, separatista	2 %	spor o hodnotové směřování ČR	6 %
		vztah k ČR	6 %
Bohuslav Sobotka, premiér	v %	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	3 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	65 %	návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	3 %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	15 %		
zdroj konfliktu na domácí scéně	4 %	ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	v %
návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	4 %	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	70 %
		zdroj konfliktu na domácí scéně	7 %
oficiální čínské zdroje	v %	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	7 %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	50 %		
nepřítel Číny, separatista	46 %	Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	v %
zdroj konfliktu na domácí scéně	2 %	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	57 %
politik, politické cíle	2 %	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	19 %
		zdroj konfliktu na domácí scéně	14 %
dalajláma	v %	duchovní vůdce	10 %
humanista	38 %	nepřítel Číny, separatista	5 %
duchovní vůdce	33 %		
přítel V. Havla	28 %	nevládní organizace a jejich představitelé	v %
politik, politické cíle	23 %	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	62 %
vztah k ČR	5 %	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	14 %
		humanista	14 %
ostatní čeští politici	v %	přítel V. Havla	14 %
vztahy s Čínou a jejich možné narušení	38 %	spor o hodnotové směřování ČR	10 %
duchovní vůdce	29 %	vztah k ČR	10 %
zdroj konfliktu na domácí scéně	24 %	zdroj konfliktu na domácí scéně	5 %
humanista	9 %	návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	5 %
přítel V. Havla	9 %	duchovní vůdce	5 %
spor o zahraničně-pol. směřování ČR	6 %		
návštěva jako standardní příjezd zahr. osobnosti	3 %		

¹⁹ Rámce prezentujeme pouze pro zdroje, které byly využívány s vyšší četností (více než dvacetkrát).

5.1.8 Stanice Radiožurnál

5.1.8.1 Struktura souboru

Na stanici Radiožurnál bylo ve sledovaném období identifikováno 55 příspěvků s tematikou návštěvy dalajlámy, z toho 42 zpravodajských (76 %) a 13 publicistických (24 %). Průměrná stopáž relevantních příspěvků byla srovnatelná se stanicí Plus, publicistické příspěvky Radiožurnálu byly v průměru kratší než na Plusu.

Tabulka 19: Stopáž příspěvků s agendou návštěvy dalajlámy na Radiožurnálu (N = 55)

	zpravodajství	publicistika	celkem
průměrná délka příspěvku	48 s	5 min 51 s	2 min 0 s
nejkratší příspěvek	9 s	2 min 3 s	9 s
nejdelší příspěvek	2 min 59 s	11 min 38 s	11 min 38 s
celková stopáž	33 min 30 s	1 h 16 min 3 s	1 h 49 min 33 s

Příspěvky zpravodajského charakteru měly v nadpoloviční většině případů podobu kombinovaného příspěvku (52 %), ve 48 % šlo o čtenou zprávu. Nejčastějšími typy publicistických příspěvků byly rozhovor (54 %) a kombinovaný příspěvek (38 %). V publicistice Radiožurnálu se ve srovnání se stanicí Plus objevovalo více rozhovorů a méně komentářů.

Tabulka 20: Typy příspěvků Radiožurnálu (N = 55)

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
kombinovaný příspěvek	22	52 %	5	38 %	27	49 %
čtená zpráva	20	48 %			20	36 %
rozhovor			7	54 %	7	13 %
komentář a analýza			1	8 %	1	2 %
celkem	42	100 %	13	100 %	55	100 %

96 % příspěvků pojednávalo agendu návštěvy dalajlámy jako hlavní téma. Pouze pro dva zpravodajské příspěvky šlo o téma vedlejší. Na stanici Plus byla zkoumaná agenda v pozici vedlejšího tématu v 7 % příspěvků.

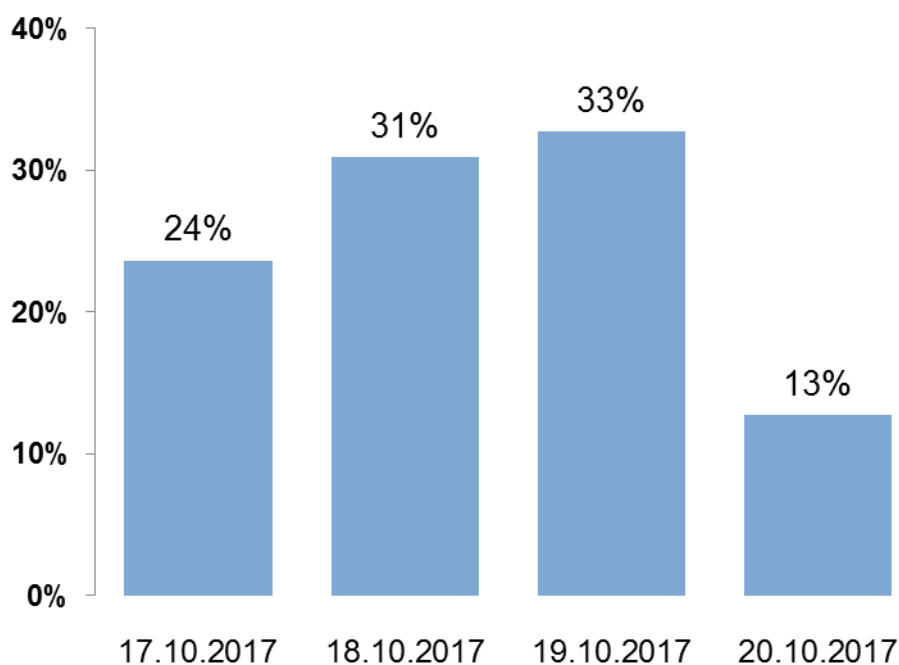
Tabulka 21: Pozice agendy návštěvy dalajlámy v příspěvcích Radiožurnálu (N = 55)

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
hlavní téma	40	95 %	13	100 %	53	96 %

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
vedlejší téma	2	5 %			2	4 %
celkem	42	100 %	13	100 %	55	100 %

Necelá čtvrtina příspěvků s agendou návštěvy dalajlámy byla na Radiožurnálu vysílána v první den ze čtyřdenního sledovaného období (17. 10. 2016). V dalších dvou dnech byla vysílána vždy přibližně třetina příspěvků, poslední den to bylo 13 %. Na stanici Plus byla ve srovnání s Radiožurnálem tato agenda pokryta rovnoměrněji – sledovaná období se ovšem u obou stanic lišila.²⁰

Graf č. 11: Výskyt příspěvků akcentujících téma návštěvy dalajlámy dle dne vysílání (N = 55)

²⁰ V jednotlivých dnech jsme v souladu se zadáním analýzy na Radiožurnálu nezkoumali celodenní vysílání, ale pouze rozmezí 6:00 – 18:30 hodin.

5.1.8.2 Využívání informačních zdrojů

Informačními zdroji Radiožurnálu byli především prezident a jeho okolí (19 %), premiér Sobotka (12 %), ministr Hermann (10 %) a samotný dalajláma (9 %).

Tabulka 22: Využité informační zdroje – souhrnně (N = 118 zdrojů)

zdroje - souhrnně	počet	v %
prezident, spolupracovníci prezidenta	22	19 %
Bohuslav Sobotka, premiér	14	12 %
Daniel Herman	12	10 %
dalajláma	11	9 %
ostatní čeští politici	9	8 %
oficiální čínské zdroje	9	8 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	8	7 %
nevládní organizace a jejich představitelé	6	5 %
pracovníci ČRo	6	5 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	5	4 %
experti, odborníci	3	3 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	2	2 %
domácí média	2	2 %
bývalí čeští politici	2	2 %
Pavel Bělobrádek	1	1 %
Tomáš Halík	1	1 %
vox populi	1	1 %
vláda ČR	1	1 %
ČTK	1	1 %
Václav Havel	1	1 %
zahraniční politici	1	1 %
celkem	118	100 %

Ve zpravodajských příspěvcích frekvence využívání zdrojů v podstatě odpovídala celkové distribuci, v publicistice byli zdroji příspěvků nejčastěji pracovníci ČRo, významnější byla také role expertů a odborníků.

Tabulka 23: Využité informační zdroje – zpravodajství (N = 84 zdrojů)

zdroje - zpravodajství	počet	v %
prezident, spolupracovníci prezidenta	17	20 %
Bohuslav Sobotka, premiér	13	15 %
Daniel Herman	10	12 %
oficiální čínské zdroje	7	8 %

zdroje - zpravodajství	počet	v %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	7	8 %
dalajláma	6	7 %
ostatní čeští politici	5	6 %
nevládní organizace a jejich představitelé	5	6 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	4	5 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	2	2 %
domácí média	2	2 %
Pavel Bělobrádek	1	1 %
Tomáš Halík	1	1 %
vox populi	1	1 %
vláda ČR	1	1 %
ČTK	1	1 %
zahraniční politici	1	1 %
celkem	84	100 %

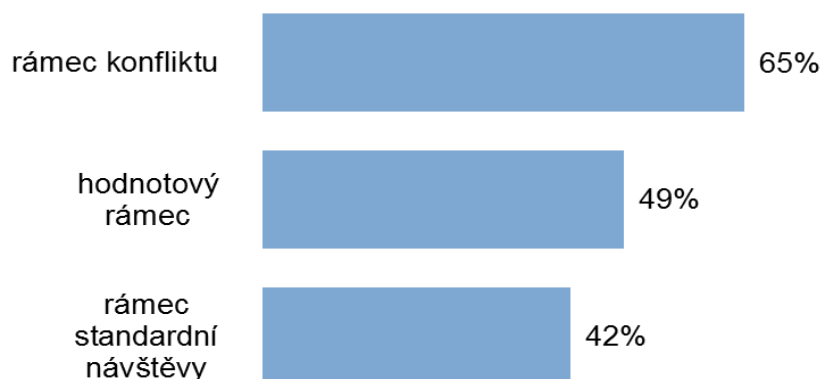
Tabulka 24: Využité informační zdroje – publicistika (N = 34 zdrojů)

zdroje - zpravodajství	počet	v %
pracovníci ČRo	6	18 %
prezident, spolupracovníci prezidenta	5	15 %
dalajláma	5	15 %
ostatní čeští politici	4	12 %
experti, odborníci	3	9 %
Daniel Herman	2	6 %
oficiální čínské zdroje	2	6 %
bývalí čeští politici	2	6 %
Bohuslav Sobotka, premiér	1	3 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	1	3 %
nevládní organizace a jejich představitelé	1	3 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	1	3 %
Václav Havel	1	3 %
celkem	34	100 %

5.1.8.3 Interpretační rámce využité při reprezentaci rozpočtového přebytku

Téměř dvě třetiny relevantních příspěvků Radiožurnálu zkoumanou agendu rámovaly rámcem konfliktu (65 %). Necelá polovina jednotek agendu interpretovala v hodnotovém rámci (49 %) a 42 % v rámci standardní zahraniční návštěvy.

Graf č. 12: Interpretační rámce příspěvků – zpravodajství i publicistika (N = 55)

V detailním pohledu vidíme, že uvnitř hodnotového rámce je nejvýraznější subrámec dalajlámy jako duchovního vůdce. Rámec konfliktu je konstituován především subrámcem konfliktů na domácí scéně, následuje subrámec možného narušení česko-čínských vztahů.

Tabulka 25: Interpretační rámce příspěvků – detailně

hlavní rámeček	subrámce	v %
hodnotový rámeček	duchovní vůdce	38 %
	vztah k ČR	16 %
	přítel V. Havla	11 %
	humanista	7 %
	politik, politické cíle	5 %
	nepřítel Číny, separatista	5 %
	demokrat, stoupenec Západu	2 %
rámeček konfliktu	zdroj konfliktu na domácí scéně	36 %
	vztahy s Čínou a jejich možné narušení	31 %
	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	18 %
	spor o hodnotové směřování ČR	16 %
rámeček standardní návštěvy	návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	42 %

Ve zpravodajských i publicistických příspěvcích Radiožurnálu shodně dominoval rámeček konfliktu. Ve zpravodajství byla dále nadpoloviční většina příspěvků interpretována v rámci standardní zahraniční návštěvy, zatímco v publicistice byl druhým nejvyužívanějším hodnotový rámeček.

Tabulka 26: Interpretační rámce zpravodajských a publicistických příspěvků

	zpravodajství	publicistika
hodnotový rámec	48 %	54 %
rámec konfliktu	64 %	69 %
rámec standardní návštěvy	52 %	8 %

5.1.9 Stanice Plus

5.1.9.1 Struktura souboru

Na stanici Plus bylo ve sledovaném období odvysíláno 142 příspěvků s agendou návštěvy dalajlámy, a to 109 zpravodajských (77 %) a 33 publicistických (23 %).

Tabulka 27: Stopáž příspěvků s agendou návštěvy dalajlámy na Plusu (N = 142)

	zpravodajství	publicistika	celkem
průměrná délka příspěvku	43 s	8 min 16 s	2 min 28 s
nejkratší příspěvek	6 s	1 min 20 s	6 s
nejdelší příspěvek	1 min 57 s	26 min 3 s	26 min 3 s
celková stopáž	1 h 18 min 36 s	4 h 32 mi 40 s	5 h 51 min 16 s

Téměř dvě třetiny relevantních zpravodajských příspěvků stanice Plus měly podobu kombinovaného příspěvku (61 %), zbytek tvořily čtené zprávy. V publicistických příspěvcích převažovaly kombinované příspěvky (39 %) a rozhovory (33 %). Zastoupeny byly také komentáře (15 %).

Tabulka 28: Typy příspěvků stanice Plus (N = 142)

typ příspěvku	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
čtená zpráva	66	61 %			66	46 %
kombinovaný příspěvek	43	39 %	13	39 %	56	39 %
rozhovor			11	33 %	11	8 %
komentář			5	15 %	5	4 %
debata			2	6 %	2	1 %
reportáž			1	3 %	1	1 %
jiné			1	3 %	1	1 %
celkem	109	100 %	33	100 %	142	100 %

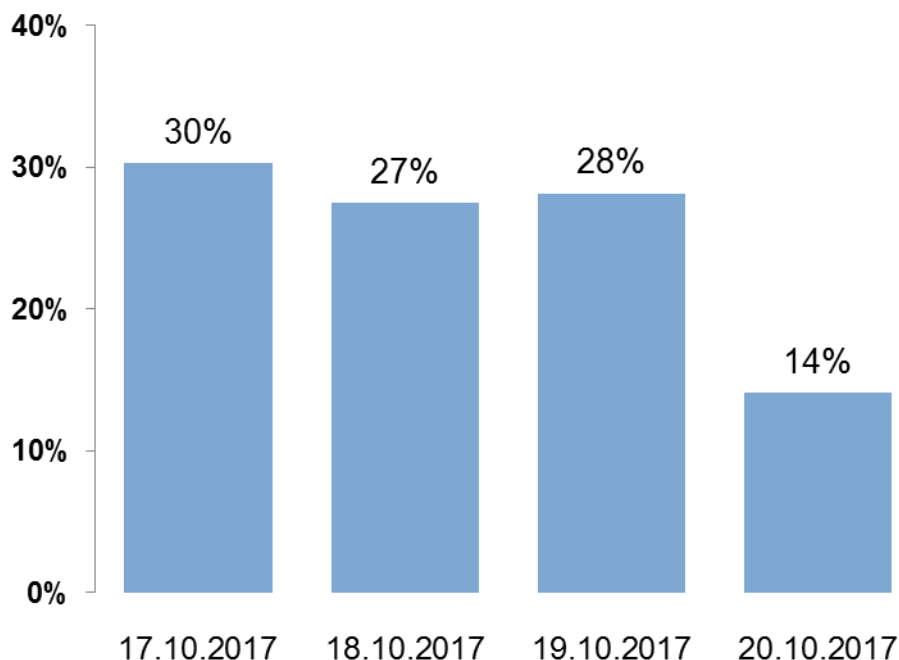
Pro 93 % příspěvků stanice Plus představovala agenda návštěvy dalajlámy hlavní téma. Ve zpravodajství se jí jako hlavnímu tématu věnovalo 94 % příspěvků, v publicistice 88 %.

Tabulka 29: Pozice agendy návštěvy dalajlámy v příspěvcích stanice Plus (N = 142)

	zpravodajství		publicistika		celkem	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %
hlavní téma	103	94 %	29	88 %	132	93 %
vedlejší téma	6	6 %	4	12 %	10	7 %
celkem	109	100 %	33	100 %	142	100 %

V prvních třech dnech sledovaného období byla distribuce relevantních příspěvků zhruba rovnoměrná, pohybovala se v rozmezí 27 % - 30 % příspěvků. Ve čtvrtém dnu bylo vysíláno 14 % jednotek.²¹

Graf č. 13: Výskyt příspěvků akcentujících téma návštěvy dalajlámy dle dne vysílání (N = 142)

²¹ V jednotlivých dnech sledovaného období jsme v souladu se zadáním analýzy na stanici Plus zkoumali časové rozmezí 6:00 - 22:00 hodin.

5.1.9.2 Využívání informačních zdrojů

Informačními zdroji v příspěvcích se zkoumanou agendou byli na stanici Plus především prezident a jeho spolupracovníci (14 %), oficiální čínské zdroje (13 %), premiér Sobotka (13 %) a dalajláma (10 %).

Tabulka 30: Využité informační zdroje – souhrnně (N = 302 zdrojů)

zdroje - souhrnně	počet	v %
prezident, spolupracovníci prezidenta	41	14 %
oficiální čínské zdroje	39	13 %
Bohuslav Sobotka, premiér	38	13 %
dalajláma	29	10 %
ostatní čeští politici	25	8 %
Daniel Herman	21	7 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	19	6 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	16	5 %
nevládní organizace a jejich představitelé	15	5 %
domácí média	10	3 %
pracovníci ČRo	9	3 %
experti, odborníci	8	3 %
ČTK	5	2 %
Milan Štěch předseda senátu	4	1 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	4	1 %
čeští novináři	4	1 %
Pavel Bělobrádek	3	1 %
vox populi	3	1 %
Tomáš Halík	2	1 %
ostatní katoličtí kněží	2	1 %
bývalí čeští politici	2	1 %
zahraniční politici	2	1 %
Václav Havel	1	0,3 %
celkem	302	100 %

Využití informačních zdrojů se i na stanici Plus liší u zpravodajských a publicistických příspěvků. Zatímco ve zpravodajství podobně jako na Radiožurnálu odpovídá frekvence citování zdrojů celkovému pohledu, v publicistice byli zdroji především čeští politici a dalajláma.

Tabulka 31: Využité informační zdroje – zpravodajství (N = 205 zdrojů)

zdroje - zpravodajství	počet	v %
prezident, spolupracovníci prezidenta	31	15 %
Bohuslav Sobotka, premiér	31	15 %
oficiální čínské zdroje	29	14 %
dalajláma	18	9 %
Daniel Herman	17	8 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	16	8 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	13	6 %
ostatní čeští politici	13	6 %
nevládní organizace a jejich představitelé	10	5 %
domácí média	9	4 %
Milan Štěch předseda senátu	4	2 %
ČTK	4	2 %
Pavel Bělobrádek	3	1 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	2	1 %
Tomáš Halík	2	1 %
zahraniční politici	2	1 %
vox populi	1	0,5 %
celkem	205	100 %

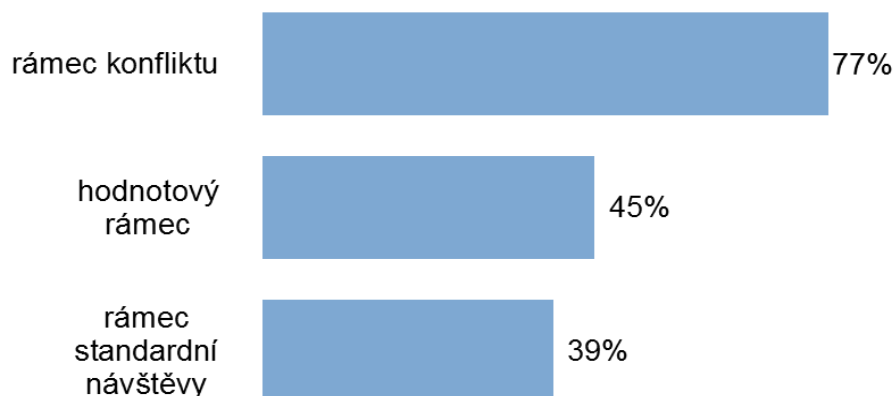
Tabulka 32: Využité informační zdroje – publicistika (N = 97 zdrojů)

zdroje - publicistika	počet	v %
ostatní čeští politici	12	12 %
dalajláma	11	11 %
prezident, spolupracovníci prezidenta	10	10 %
oficiální čínské zdroje	10	10 %
pracovníci ČRo	9	9 %
experti, odborníci	8	8 %
Bohuslav Sobotka, premiér	7	7 %
nevládní organizace a jejich představitelé	5	5 %
Daniel Herman	4	4 %
čeští novináři	4	4 %
Jan Hamáček, předseda poslanecké sněmovny	3	3 %
ministerstvo zahraničí a jeho představitelé	3	3 %
Mikuláš Bek, rektor Masarykovy univerzity	2	2 %
vox populi	2	2 %
ostatní katoličtí kněží	2	2 %
bývalí čeští politici	2	2 %
domácí média	1	1 %
ČTK	1	1 %
Václav Havel	1	1 %

5.1.9.3 Interpretační rámce využité při reprezentaci rozpočtového přebytku

Příspěvky stanice Plus byly častěji než v případě Radiožurnálu rámovány rámcem konfliktu (77 %). Ve 45 % případů byl uplatněn hodnotový rámec a ve 39 % rámec standardní návštěvy (39 %).

Graf č. 14: Interpretační rámce příspěvků – zpravodajství i publicistika (N = 142)

Byla-li agenda zobrazována pomocí hodnotového rámce, šlo nejčastěji o subrámec dalajlámy jako duchovního vůdce či autority. Rámec konfliktu zhruba stejně často sestával ze subrámců vnitrostátních konfliktů a možných problémů v česko-čínských vztazích.

Tabulka 33: Interpretační rámce příspěvků – detailně (N = 142)

rámec	subrámec	v %
hodnotový rámec	duchovní vůdce	32 %
	přítel V. Havla	10 %
	vztah k ČR	9 %
	humanista	8 %
rámec konfliktu	zdroj konfliktu na domácí scéně	48 %
	návštěva jako narušení vztahů s Čínou	44 %
	spor o zahraničně-pol. směřování ČR	8 %
	nepřítel Číny, separatista	5 %
	spor o hodnotové směřování ČR	5 %
	politik, politické cíle	2 %
rámec standardní návštěvy	návštěva jako standardní příjezd zahraniční osobnosti	42 %

Zpravodajské i publicistické příspěvky stanice Plus vytvářely obraz zkoumané agendy především prostřednictvím konfliktního rámce, a to ještě výrazněji než na Radiožurnálu. I na Plusu platilo, že zpravodajské příspěvky byly častěji rámovány rámcem standardní návštěvy, publicistické hodnotovým rámcem.

Tabulka 34: Interpretační rámce zpravodajských a publicistických příspěvků

	zpravodajství	publicistika
hodnotový rámec	40 %	61 %
rámec konfliktu	75 %	82 %
rámec standardní návštěvy	49 %	9 %

5.2 Kvalitativní analýza vysílání ČRo k návštěvě dalajlámy

V rámci kvalitativní analýzy jsme se zaměřili na identifikaci a popis profesních faulů a pochybení kmenových žurnalistů ČRo. Cílem bylo ověřit, zda byly v rámci zkoumaného vysílání dodrženy zásady objektivního a vyváženého informování a zda nedocházelo k profesním chybám, které negativně postihují objektivitu, vyváženost, faktičnost a nestrannost.

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...) na straně moderátora / komentátora / redaktora ČRo
- sugestivní otázky (vkládání odpovědi do samotné otázky)
- informační nepřipravenost a/nebo věcná nepřesnost na straně moderátora / komentátora / redaktora ČRo
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj neuveden nebo uveden nepřesně)
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem ze strany kmenových žurnalistů ČRo
- neschopnost moderátora korigovat "fauly" (např. zesměšňování či užití vulgarismů) na straně diskutujících
- neovládnutí emocí moderátora ČRo (ironie, sarkasmus, zesměšňování)
- zjevné projevy moderátora / komentátora / reportéra ČRo de/favorizující mluvčího / aktéra / názorovou pozici nebo politický / hodnotový proud
- neoddělování faktů a názorů (pouze u zpravodajství)
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění nebo jiných údajů / statistik
- stereotypizace – uplatňování předsudků a stereotypů vůči národnostem, etnickým, náboženským či jiným skupinám

Takto vedená analýza poskytne informace pro zodpovězení otázky, zda si moderátoři uvedených pořadů počínali nestranně, zda posluchač nemohl rozpoznat, jaký názor mají na skutečnost, o níž informují, a zda se nedopouštěli favorizace či naopak defavorizace ať už některých respondentů nebo subjektů či názorových perspektiv, o kterých se ve zkoumaném vysílání hovořilo.

Do kvalitativní analýzy vstoupilo celkem 197 příspěvků, které ve zkoumaném období akcentovaly téma návštěvy dalajlámy v České republice či související subagendy. Kvalitativní analýze tedy byly podrobeny všechny relevantní příspěvky odvysílané stanicemi Radiožurnál a ČRo Plus ve vymezeném časovém období (17. – 20. 20. 2016).

5.2.1 Zpravodajství Radiožurnálu a ČRo Plus – kvalitativní analýza

V rámci kvalitativní analýzy zpravodajských příspěvků pokrývajících agendu návštěvy dalajlámy v České republice a souvisejících subagend bylo v rámci určeného vysílání Radiožurnálu a ČRo Plus analyzováno celkem 151 zpravodajských příspěvků.

Kvalitativní analýza neodhalila výskyt profesních chyb, faulů či výskyt de/favorizačního přístupu na straně moderátorů či redaktorů. V tomto smyslu lze konstatovat, že agenda návštěvy dalajlámy a související subagendy byly ve zkoumaném zpravodajství obou stanic prezentovány korektně, nestranně a vyváženě.

5.2.2 Publicistika Radiožurnálu a ČRo Plus – kvalitativní analýza

V rámci publicistické části vysílání do kvalitativní analýzy vstoupilo celkem 46 publicistických příspěvků či v některých případech celých relací pořadu, akcentujících v určeném období zkoumané téma. Analýza identifikovala pochybení pouze ve třech příspěvcích.

V Interview Plus z 19. 10. se moderátor dopouští věcné nepřesnosti při formulaci dotazu Jiřímu Zimolovi, hostu Interview Plus, když vydání Společného prohlášení nejvyšších ústavních činitelů České republiky datuje do 19. 10, prohlášení však bylo vydáno o den dříve, tedy 18. 10. 2016: *(j)šeště prosím, pane hejtmane, jedna věc. Dnes čtyři vysocí, nejvyšší ústavní činitelé vydali prohlášení, které se vztahuje k tomu, že se někteří politici setkali s tibetským dalajlámou. Vy byste dalajlámu v Českých Budějovicích přivítal?* (Jan Bumba, 19. 10. 2016, Interview Plus, čas na nahrávce: 57:40)

Jako pochybení lze chápat také chybné představení Hynka Kmoníčka v publicistické části Hlavních zpráv v 18 hodin, odvysílaném oběma stanicemi 19. 10., kterého moderátor do vysílání uvedl jako ředitele politického odboru kanceláře prezidenta místo ředitele zahraničního odboru: *já zvu do vysílání ředitele politického odboru Kanceláře prezidenta Hynka Kmoníčka. Dobrý den* (Tomáš Pavlíček, Hlavní zprávy v 18 hodin – publicistická část, Radiožurnál i ČRo Plus, 19. 10. 2016, čas na nahrávce: 11:24). Chybnou afiliaci vzápětí koriguje samotný respondent: *Hynek Kmoníček, ředitel zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky* (Hynek Kmoníček, čas na nahrávce: 11:28).

V jednom případě jsme také zaznamenali sugestivně laděný moderátorský dotaz. V pořadu Den podle moderátorka hostu, Šimonu Pánkovi, adresovala dotaz: *vy jste se s dalajlámou viděl už poněkolkáté. A tak se ptám, pozná, podle Vašeho názoru, vnímavý člověk hned, že je dalajláma výjimečný?* (Barbora Tachecí, Den podle, ČRo Plus, 17. 10. 2016 čas na nahrávce: 28:13). Dotaz implikuje nezpochybnitelnou dalajlámu výjimečnost, jde jen o to, zda ji člověk rozezná hned nebo později.

5.3 Kontrola afiliací

Analýza se zaměřila na kontrolu afiliací všech mluvčích, kteří se v určeném vysílání k agendě návštěvě dalajlámy v České republice a souvisejících subagend vyjadřovali, ať už živě, nebo ze záznamu.

Obecně lze konstatovat, že moderátoři či redaktoři obou stanic postupovali v naprosté většině případů při uvádění afiliací mluvčích korektně a takovým způsobem, aby bylo posluchačům zřejmé, z jakých pozic a na základě jakých kompetencí se jednotliví mluvčí k dané agendě či souvisejícím agendám vyjadřovali.

V případě mluvčích-politiků byla ve většině případů uváděna stranická či politická příslušnost mluvčích a zastávaná politická funkce. V několika případech byli mluvčí-politici představeni pouze prostřednictvím zastávaných politických funkcí (například Daniel Herman – ministr kultury²², Lubomír Zaorálek – šéf rezortu zahraničí²³), jejich stranická příslušnost však moderátory byla uvedena v příspěvku již dříve a posluchač byl tedy i v těchto případech se stranickou příslušností mluvčích obeznámen.

U mluvčích-expertů či představitelů institucí a organizací byli posluchači informováni o expertní specializaci či profesní pozici mluvčího a jeho institucionální příslušnosti.

V případě mluvčích-novinářů byla v naprosté většině případů přesně uváděna mediální příslušnost mluvčích, případně i blíže specifikována jejich pozice (komentátor/ka, analytička).

Mluvčí z řad občanské veřejnosti (vox populi) byli ve vysílání prezentováni prostřednictvím svého jména. Mluvčí z řad veřejnosti v rámci zkoumané agendy vystoupili ve dvou vysíláních pořadu Radioforum²⁴ a v jednom zpravodajském příspěvku ve Hlavních zprávách v 18 odvysílaném Radiožurnálem i ČRo Plus 17. 10. 2016²⁵.

Analýza afiliací mluvčích tak odhalila pouze dílčí pochybení. V publicistické části Hlavních zpráv v 18 hodin, odvysílané Radiožurnálem i ČRo Plus 19. 10. 2016, moderátor chybně představil hosta Hynka Kmoníčka jako ředitele politického odboru Kanceláře prezidenta²⁶, korekci v afiliaci (ředitel zahraničního odboru Kanceláře prezidenta republiky) vzápětí provedl samotný respondent.

V pořadu ČRo Plus Názory a argumenty jsme pak identifikovali dva případy, ve kterých lze afiliace komentátorů/mluvčích považovat za nedostatečné. Ve vysílání z 18. 10. 2016 byl komentátor ČRo Jan Bednář moderátorem pořadu uveden pouze jako Jan Bednář²⁷, podobně

²² Plus i Radiožurnál, Hlavní zprávy v 18, 18. 10. 2016, čas na nahrávce: 2:45.

²³ Plus i Radiožurnál, Hlavní zprávy v 18 – publicistická část, 20. 10. 2016, čas na nahrávkách: 10:18.

²⁴ Radioforum ze dne 18. a 25. 10. 2016, ČRo Plus.

²⁵ Plus i Radiožurnál, Hlavní zprávy v 18, 17. 10. 2016, čas na nahrávkách: 2:10.

²⁶ Plus i Radiožurnál, Hlavní zprávy v 18, 19. 10. 2016, čas na nahrávkách: 10:15.

²⁷ ČRo Plus, Názory a argumenty, 18. 10. 2016, čas na nahrávce: 36:50.

ve vysílání z 20. 10. byl komentátor ČRo Petr Hartman představen pouze jako Petr Hartman²⁸. Byť se lze domnívat, že uvedení komentátoři jsou pravidelným posluchačům pořadu známí, v obou případech absentuje uvedení informace o tom, že se jedná o komentátory ČRo.

Kompletní přehled mluvčích a hostů a jejich afiliací uvedených moderátory je uveden v příloze č. 1 této studie.

5.4 Analýza dalšího určeného vysílání mimo hlavní časový rámec analýzy

Zadavatel do analyzovaného vysílání zahrnul i dva pořady, odvysílané mimo hlavní časové období, kterému se věnuje tato analýza (17-20. 10. 2016). Konkrétně se jedná o vysílání pořadu Radioforum ze dne 25. 10. 2016 a vysílání pořadu Názory a argumenty ze dne 27. 10. 2016. Oba pořady odvysílal ČRo Plus. S ohledem na skutečnost, že uvedená vysílání dělí od hlavního časového rámce analýzy pět, respektive sedm dní, nelze je kontinuálně přiřadit ke zkoumané agendě, proto daná vysílání zpracováváme samostatně.

Radioforum ze dne 25. 10. 2016

Pořad Radioforum je publicistický kontaktní pořad Českého rozhlasu Plus, ve kterém je ve studiu host Radiofora, který komentuje téma vysílání a je společně s moderátorem připraven vyslechnout si názory posluchačů nebo s nimi na dané téma diskutovat.

Zkoumané vysílání moderoval Tomáš Pavlíček. Tématem vysílání byla neúčast některých politiků na oslavách Dne vzniku Československa 28. října na Pražském hradě a neudělení státního vyznamenání Jiřímu Bradymu prezidentem republiky na oslavách státního svátku vzniku Československa jako možný důsledek setkání Daniela Hermana s dalajlámou. Dominující rámec, který se nesl celým vysíláním, který rezonoval i v rámci promluv jednotlivých mluvčích, byl rámec konfliktu - události související s návštěvou dalajlámy, které začaly setkáním s ministrem Hermanem, pokračovaly prohlášením čtyř ústavních činitelů a kulminovaly v kauze (ne)vyznamenání Jiřího Bradyho byly rámovány jako zdroje konfliktů na domácí politické scéně. Stopáž vysílání činila 26 minut.

Tabulka 35: Mluvčí, kteří ve vysílání pořadu z 25. 10. 2016 vystoupili

jméno mluvčího	specifikace
Petr Hartman	komentátor Českého rozhlasu
Marian Vojtek	editor sociálních sítí
Romuald Štěpán Rob	posluchač
pan Pavlíček	posluchač
pan Štefan	posluchač
pan Škára	posluchač

²⁸ ČRo Plus, Názory a argumenty, 20. 10. 2016, čas na nahrávce: 44:29.

jméno mluvčího	specifikace
paní Dvořáčková	posluchačka
pan Langerok	posluchač
pan Žváček	posluchač
paní Červenková	posluchačka
pan Pukovský	posluchač

Stejně jako v případě dalšího vysílání jsme se v rámci kvalitativní analýzy zaměřili na identifikaci profesních pochybení a faulů a možnou přítomnost de/favorizačního přístupu či ztrátu nestranného přístupu ze strany moderátora pořadu vůči některým mluvčím či nositelům názorových perspektiv.

V jednom případě jsme zaznamenali nedostatečně zdrojování informace, na základě které byl formulován moderátorský dotaz, adresovaný komentátorovi Petru Hartmanovi. Moderátor odkazuje na informaci z „jednoho komentáře“, tento však blíže nespecifikuje: *mimochodem, nevyhrocuje situaci právě ministr kultury Daniel Herman, třeba tím, že žádá, já nevím, číšníky nebo velvyslance spřáteleného státu, aby dělali, jak jsem se dnes dočetl v jednom komentáři, rozhodčí sporu o obsah soukromého rozhovoru ministra s prezidentem?* (Tomáš, Pavlíček, čas na záznamu: 3:15)

V promluvách tří mluvčích z řad posluchačů, kteří ve vysílání živě vystoupili, jsme zaznamenali výskyt hrubých výrazů a dále i invektiv na adresu prezidenta republiky či Hradu.

- Posluchač (čas: 20:00): *(c)o se lidé zvolili, to mají. Chtěli tohoto prezidenta, mají ho. Jak se chová, to nechť každý ve své mysli zhodnotí sám... každý jsme jeden vedle druhého zodpověden za to, co se v této zemi děje.. Jedna má poslední věta zní: kdo neovládá historii, nemůže pochopit dnešek, a promiňte, to je dost tvrdé ten konec, s blbcem a idiotem je pro mě ztráta času se o tom bavit* (čas 20:34). Moderátor: *tak prosím Vás i ostatní posluchače, aby neříkali taková slova.*
- Posluchač (čas: 21:06): *(j)á mám takový názor, že slušní politici by se neměli zúčastnit těch oslav.* Moderátor: *(p)roč ne?* Posluchač: *(p)rotože to je banda bolševická na tom Hradě tedka* Moderátor: *(n)o promiňte, nepoužívejte taková slova ve vysílání veřejnoprávního média* (čas: 21:14).
- Posluchačka (čas: 23:35): *(j)á bych chtěla říct, že věřím a plně podporuji pana Hermana a jeho strýčka pana Bradyho, protože to, že pan prezident je lhář, už mám prokázány.* Moderátor: *(n)o promiňte, neříkejte taková slova* (čas: 23:40).

Jak však ilustrují prepisy daných situací, ve všech popsanych situacích moderátor promptně reagoval s upozorněním, aby se mluvčí zdrželi užívání daných výrazů či invektiv, což mluvčí

reflektovali a daného typu promluv se zdrželi. V tomto smyslu tak moderátor dostal své roli dané Kodexem pro živé vysílání²⁹.

Názory a argumenty ze dne 27. 10. 2016

Názory a argumenty jsou publicistickým pořadem, jehož hlavní těžiště tvoří rozhlasové komentáře a analýzy aktuální politické situace. Pořad denně vysílá ČRo Plus, v pondělí až pátek se stopáží 30 minut, v sobotu a v neděli činí stopáž pořadu 50 minut.

Předmětem této části analýzy bylo vysílání daného pořadu ze dne 27. 10. 2016, moderované Ondřejem Konrádem. V rámci dané relace bylo odvysíláno celkem 7 příspěvků – 6 komentářů a jeden rozhovor.

Tabulka 36: Příspěvky a mluvčí ve vysílání pořadu Názory a argumenty z 27. 10. 2016

Téma příspěvku	mluvčí/autor komentáře
Rozhovor s Thomasem Kulidakisem na téma neudělení státního vyznamenání Jiřímu Bradymu	Thomas Kulidakis
Nepovedené rušení svátku sv. Supermarketu ³⁰	David Klimeš
Omluva Číně a české činy	Jindřich Šídlo
Co umožnilo naši devastaci	Karel Hviždala
Kreml chce měřit noosféru. Máme se „exteligentně“ bát?	David Štáhlavský
Kdo po Gauckovi? Aneb Německo hledá nového prezidenta	Robert Schuster
Rušení Senátu a stroj času	Josef Mlejnek jr.

Zkoumanou agendu – tedy návštěvu dalajlámy v ČR a související subagendy, akcentovaly dva příspěvky – rozhovor s Thomasem Kulidakisem a komentář Jindřicha Šídla.

Kvalitativní analýza těchto dvou příspěvků neodhalila žádná pochybení indikující porušení Kodexu.

²⁹ Pokud se v živém vysílání určitá osoba projevuje tak, že Český rozhlas nemůže dostát povinností uloženým zákonem nebo Kodexem, je průvodce (moderátor) živého vysílání oprávněn takovou osobu přerušit, resp. ji odebrat slovo. Jestliže chování nebo projev takové osoby vážně překročí únosnou míru, je povinností průvodce se od chování či výroků takové osoby jménem Českého rozhlasu distancovat (článek 22, odstavec 3 Kodexu).

³⁰ Názvy komentářů jsou převzaty z internetových stránek ČRo:
http://www.rozhlas.cz/plus/nazory/_archiv?pos=1300&mode=20

6. HLAVNÍ ZÁVĚRY

Cílem předložené analýzy bylo zjistit, nakolik si ČRo při pokrývání návštěvy dalajlámy, která proběhla v říjnu 2016 v Praze a souvisejících událostí a diskusí, které tato návštěva vyvolala na české politické scéně, počínal v určeném vysílání v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a v Kodexu Českého rozhlasu.

Odpověď na tuto otázku poskytuje syntéza zjištění vyplývajících z kvantitativní a kvalitativní části studie a zodpovězení příslušných výzkumných otázek.

ad A/ Jaké rutinní postupy užil Český rozhlas při pokrývání agendy návštěvy dalajlámy? Jak tematicky strukturoval agendu této návštěvy?

Český rozhlas věnoval tématu dalajlámovy návštěvy a souvisejících událostí pozornost na obou zkoumaných stanicích v průběhu celého sledovaného období, a to ve zpravodajských i publicistických pořadech. Pozornost byla věnována jak samotnému průběhu návštěvy, tak i různým událostem a kontextům, které ji provázely (přijetí dalajlámy některými politiky, reakce představitelů Číny, prohlášení čtyř ústavních činitelů k česko-čínským vztahům a následné intenzivní domácí diskuze).

ad B/ Umožnil Český rozhlas ve svém vysílání prezentaci širokého spektra názorových pozic k problematice návštěvy dalajlámy obecně? Nebyla jednostranně zvýhodňována určitá názorová perspektiva a jiné potlačovány?

Český rozhlas při referování o návštěvě dalajlámy i souvisejících událostech využil široké spektrum zdrojů, které artikulovaly různé (často vyhraněné a zásadně protichůdné) postoje k této agendě. Výstupy z kvantitativní analýzy nezavdávají důvod k domněnce, že by některá z názorových pozic byla potlačena či znevýhodněna. Lze snad hovořit o jistém ochuzení názorových perspektiv, daném výraznou preferencí zdrojů z politické sféry a menším prostorem poskytnutým mimopolitickému pohledu na podobně významnou návštěvu. Mezi využitými informačními zdroji nebyli příliš výrazně zastoupeni experti či odborníci z vhodných oborů (sinologie, religionistika, teologie, etika), kteří by mediální obraz návštěvy mohli doplnit o podstatné komponenty (tvořili 3 % ze všech zdrojů). Ve zpravodajských pořadech musel ČRo pochopitelně reagovat na prudký vývoj událostí, v některém z publicistických formátů bychom ovšem považovali větší prostor pro hlubší reflexi dalajlámovy osobnosti za přínosný.

ad C/ Jaké interpretační rámce využíval ČRo při reprezentaci agendy návštěvy dalajlámy? Jaký byl mediální obraz této návštěvy?

Zkoumaná agenda byla reprezentována pomocí tří základních interpretačních rámců: rámce dalajlámovy návštěvy jako standardního příjezdu významné zahraniční osobnosti do České republiky, dále hodnotového rámce, který návštěvu interpretoval prostřednictvím dalajlámovy osobnosti a hodnot či postojů, které reprezentuje (významná duchovní autorita tibetského buddhismu, humanista a nositel Nobelovy ceny míru, blízký přítel bývalého českého prezidenta a osobnost s vazbou k českému prostředí) a konečně rámce konfliktního, který byl sycen domácími i mezinárodními konflikty, které dalajlámová návštěva vyvolala či katalyzovala. Konfliktní rámec přitom převažoval při rámování hlavní agendy (rámoval 74 % relevantních příspěvků) i tří ze čtyř subagend.

Vzhledem k výše uvedené pluralitě prezentovaných názorových pozic lze mediální obraz návštěvy označit za vyvážený. Komplexnost mediálního obrazu byla ovšem ovlivněna velkým zastoupením zdrojů z politické sféry a dominancí konfliktního interpretačního rámce. Malý podíl zdrojů expertních a odborných, které by prezentovaly ostatní možné interpretace návštěvy dalajlámy, znamenaly určité zploštění mediálního obrazu. Nedomníváme se ovšem, že by popsané omezení komplexnosti nabylo takového rozsahu, aby mohlo být označeno za porušení povinností Českého rozhlasu.

ad D/ Dopouštěli se kmenoví žurnalisté ČRo v medializaci daného tématu věcných či profesních pochybení?

ad E/ Objevil se v určeném vysílání favorizující či defavorizující přístup k některým aktérům dané agendy či reprezentantům názorových perspektiv svědčící o ztrátě nestrannosti či dokonce podjatosti?

Celkově lze konstatovat, že v naprosté většině případů kmenoví žurnalisté Radiožurnálu i ČRo Plus postupovali při reprezentaci agendy návštěvy dalajlámy v České republice a souvisejících subagend v souladu s profesními standardy a normami, které specifikují pravidla a rámce rolí, které ve vysílání zastávali.

V případě zkoumaného zpravodajství obou stanic kvalitativní analýza neodhalila výskyt profesních chyb a faulů, v případě publicistiky jsme pak pouze ojediněle zaznamenali výskyt méně závažných profesních pochybení. V jednotkách případů se jednalo o věcné nepřesnosti na straně moderátorů pořadů, nepřesné uvádění zdroje prezentovaných informací či kladení suggestivních dotazů.

Kvalitativní analýza neodhalila výskyt profesních prohřešků či faulů, na základě kterých by bylo možno usuzovat na porušení moderátorské nestrannosti či přítomnost de/favorizačního přístupu ze strany moderátorů či redaktorů ČRo vůči mluvčím, kteří se k tématu ve vysílání ČRo vyjadřovali, či aktérům dané agendy.

ad F/ Byly v určeném vysílání adekvátně a správně uváděny afiliace pozvaných respondentů?

Moderátoři či redaktoři obou stanic postupovali v naprosté většině případů při uvádění afiliací mluvčích korektně a takovým způsobem, aby bylo posluchačům zřejmé, z jakých pozic a na základě jakých kompetencí se jednotliví mluvčí k agendě návštěvy dalajlámy v České republice vyjadřovali. Analýza afiliací odhalila pochybení pouze dílčí pochybení.

V jednom případě byla chybně uvedena profesní pozice mluvčího. V dalších dvou případech byly afiliace mluvčích – komentátorů ČRo neúplné, s chybějící informací o jejich mediální příslušnosti.

HVO: Postupoval Český rozhlas při pokrytí tématu návštěvy dalajlámy a souvisejících událostí ve sledovaném období v souladu s povinnostmi média veřejné služby uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a v Kodexu Českého rozhlasu?

Na základě výše uvedeného tak lze konstatovat, že Český rozhlas poskytl objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů a postupoval v souladu se svými povinnostmi média veřejné služby.

7. LITERATURA

- Burton, G., Jiráček J. (2003) Úvod do studia médií. Barrister & Principal. Brno.
- Gee, J.P. (2010). An introduction to discourse analysis: Theory and method. Taylor & Francis.
- Entman, R. M. (1989) Democracy without citizens: Media and the decay of American politics. Oxford University Press on Demand
- Iyengar, S., Simon, A. (1993). News Coverage of the Gulf Crisis and Public Opinion: A Study of Agenda-Setting, Priming, and Framing Communication Research June 1993 20: 365-383
- Krippendorff, K. (2004) Content Analysis: An Introduction to Its Methodology. Los Angeles, London: Sage.
- Kronick, J. C. (1997) Alternativní metodologie pro analýzu kvalitativních dat. in Sociologický časopis 33(1): 57-67.
- McCombs, M. E., Shaw, D. L. (1972) "The Agenda-Setting Function of Mass Media." The Public Opinion Quarterly 36 (2): 176 – 187.
- McCombs, M.E. (2009), Agenda setting: nastolování agendy – masová média a veřejné mínění. Portál. Praha.
- Neuendorf, K. A. (2002) The Content Analysis Guidebook. Thousand Oaks: Sage.
- Neuendorf, K. A., & Skalski, P. D. (2009) Quantitative content analysis and the measurement of collective identity. In R. Abdelal, Y. M. Herrera, A. I. Johnston & R. McDermott (Eds.), Measuring identity: A guide for social scientists (pp. 203-236). Cambridge: Cambridge University Press.
- Trampota, T., Vojtěchovská, M. (2010) Metody výzkumu médií. Portál. Praha.
- Volek, J. (2013) 'Mediální obraz ve volební kampani: první prezidentská volba v médiích jako ritualizované (melo)drama o hledání aristokrata plebejce'. In: Media a společnost. Praha.
- Westerstahl, J. (1983) 'Objective News Reporting', Communication research 10 (3): 403-424.

8. PŘÍLOHY

8.1 Přehled mluvčích a uváděné afilice ve zkoumaném vysílání ČRo Plus a Radiožurnálu

Tabulka 37: Přehled mluvčích a uváděné afilice v příspěvcích s agendou návštěvy dalajlámy a souvisejících subagend ve zkoumaném vysílání ČRo Plus

*Poznámka: mluvčí s označením * ve vysílání vystoupili ze záznamu*

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afilice
17.10.2016	Den podle	Šimon Pánek	šéf neziskové společnosti Člověk v tísni
19.10.2016	Den podle	Pavel Fischer	bezpečnostní analytik a bývalý velvyslanec ve Francii
19.10.2016	Den podle	Petr Nováček	náš analytik
17.10.2016	Den v 60 minutách	Daniel Herman*	ministr kultury z KDU-ČSL
18.10.2016	Den v 60 minutách	Petr Gazdík	předseda hnutí STAN
19.10.2016	Den v 60 minutách	Jiří Ovčáček	mluvčí prezidenta republiky
19.10.2016	Dopolední Plus	Jan Hamáček	předseda Poslanecké sněmovny
19.10.2016	Dopolední Plus	Jana Klímová	analytička Českého Rozhlasu
17.10.2016	Hlavní zprávy ³¹	Ilona	Ilona
18.10.2016	Hlavní zprávy	Lubomír Zaorálek*	ministr zahraničí z ČSSD
18.10.2016	Hlavní zprávy	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
18.10.2016	Hlavní zprávy	Pavel Bělobrádek	vicepremiér za KDU-ČSL
18.10.2016	Hlavní zprávy	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Hlavní zprávy	Bohuslav Sobotka*	premiér z ČSSD
18.10.2016	Hlavní zprávy	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
19.10.2016	Hlavní zprávy	Jan Hamáček*	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD
19.10.2016	Hlavní zprávy	Jiří Ovčáček*	hradní mluvčí
19.10.2016	Hlavní zprávy	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
20.10.2016	Hlavní zprávy	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
17.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Ondřej Klimeš	sinolog z Orientálního ústavu Akademie věd
18.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Cyril Svoboda	bývalý ministr zahraničí za KDU-ČSL
18.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	dalajláma*	dalajláma
18.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Jana Klímová	analytička Českého rozhlasu
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Miluse Dvorská	místopředsedkyně Senátu, zvolená za KDU-ČSL
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Petr Nováček	komentátor Českého rozhlasu
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Jan Hamáček	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Andrej Babiš*	vicepremiér a předseda hnutí ANO
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Hynek Kmoníček	ředitel politického (po opravě respondentů - zahraničního) odboru kanceláře prezidenta

³¹ Zprávy ve 12 a v 18 hod.

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afiliace
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Martin Slobodník	sinolog a tibetolog z Katedry východoasijských studií v Bratislavě Univerzity Komenského
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Andrej Babiš*	vicepremiér a předseda hnutí ANO
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru prezidentské kanceláře
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Petr Hartman	komentátor Českého rozhlasu
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Bohuslav Sobotka*	premiér a předseda ČSSD
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Lubomír Zaorálek*	šéf resortu zahraničí
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Daniel Herman	ministr kultury z KDU-CSL
19.10.2016	Interview Plus	Jiří Zimola	jihočeský hejtman z ČSSD
19.10.2016	Interview Plus	Jiří Zimola	jihočeský hejtman z ČSSD
17.10.2016	Názory a argumenty	Thomas Kulidakis	komentátor deníku Právo
18.10.2016	Názory a argumenty	Jan Bednář	Jan Bednář
19.10.2016	Názory a argumenty	Jiří Pehe	vedoucí pražského institutu pro demokracii a kulturu Newyorské univerzity
20.10.2016	Názory a argumenty	Petr Hartman	Petr Hartman
27.10.2016	Názory a argumenty	Thomas Kulidakis	komentátor deníku Právo a spolupracovník naší redakce
27.10.2016	Názory a argumenty	Jindřich Šídlo	ze serveru Seznam.cz
17.10.2016	Odpolední Plus	Lubomír Smatana	reportér Českého rozhlasu
19.10.2016	Odpolední Plus	Miluše Dvorská	senátorka za KDU-ČSL
19.10.2016	Odpolední Plus	Jan Hamáček	předseda sněmovny z ČSSD
19.10.2016	Odpolední Plus	Marie Bastlová	analytička Českého rozhlasu
20.10.2016	Odpolední Plus	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
20.10.2016	Odpolední Plus	Pavel Fischer*	bývalý ředitel politického odboru prezidentské kanceláře Václava Havla
20.10.2016	Odpolední Plus	Erik Tabery	šéfredaktor týdeníku Respekt
20.10.2016	Odpolední Plus	Hynek Kmoníček	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
20.10.2016	Pro a proti	Pavel Fischer	bývalý ředitel politického odboru prezidentské kanceláře Václava Havla, někdejší velvyslanec ve Francii
20.10.2016	Pro a proti	Hynek Kmoníček	současný ředitel zahraničního odboru prezidentské kanceláře
20.10.2016	Pro a proti	Pavel Fischer	bývalý ředitel politického odboru prezidentské kanceláře Václava Havla, někdejší velvyslanec ve Francii
20.10.2016	Pro a proti	Hynek Kmoníček	současný ředitel zahraničního odboru prezidentské kanceláře
18.10.2016	Radiofórum	Martin Bursík	ředitel organizace Češi Tibet podporují
18.10.2016	Radiofórum	Romuald Štěpán Rob	katolický kněz
18.10.2016	Radiofórum	Magdalena Westman	Magdalena Westman
18.10.2016	Radiofórum	pan Nitranský	pan Nitranský
18.10.2016	Radiofórum	pan Teplý	pan Teplý
18.10.2016	Radiofórum	pan Hrančík	pan Hrančík
25.10.2016	Radiofórum	Petr Hartman	komentátor Českého rozhlasu
25.10.2016	Radiofórum	Romuald Štěpán Rob	Romuald Štěpán Rob
25.10.2016	Radiofórum	pan Pavlíček	pan Pavlíček

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afiliece
25.10.2016	Radio fórum	pan Štefan	pan Štefan
25.10.2016	Radio fórum	pan Škára	pan Škára
25.10.2016	Radio fórum	paní Dvořáčková	paní Dvořáčková
25.10.2016	Radio fórum	pan Langerok	pan Langerok
25.10.2016	Radio fórum	pan Žváček	pan Žváček
25.10.2016	Radio fórum	paní Červenková	paní Červenková
25.10.2016	Radio fórum	pan Pukovský	pan Pukovský
17.10.2016	Ranní Plus	Dušan Lužný	sociolog a religionista, vedoucí katedry sociologie na Filosofické fakultě Univerzity Palackého
17.10.2016	Ranní Plus	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Ranní Plus	Lu Kang*	mluvčí čínského ministerstva zahraničí
17.10.2016	Ranní Plus	Pavel Kováčik	předseda poslaneckého klubu KSČM
17.10.2016	Ranní Plus	Ondřej Benešik	poslanec za KDU-ČSL a předseda výboru pro evropské záležitosti
18.10.2016	Ranní Plus	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Ranní Plus	Alexandr Vondra	člen správní a programové rady Fora 2000
19.10.2016	Ranní Plus	Václav Havel*	bývalý prezident
19.10.2016	Ranní Plus	dalajláma*	dalajláma
20.10.2016	Ranní Plus	David Klimeš	Hospodářské noviny
20.10.2016	Ranní Plus	David Klimeš	Hospodářské noviny
18.10.2016	Zprávy o půl	Bohuslav Sobotka*	sociálně-demokratický premiér
17.10.2016	Zprávy v celou ³²	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Zprávy v celou	Lu Kang*	mluvčí čínské diplomacie
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Zprávy v celou	Lu Kang*	mluvčí čínské diplomacie
17.10.2016	Zprávy v celou	Jan Palouček *	provozní ředitel Post Bellum
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	dalajláma
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury z KDU-ČSL
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury z KDU-ČSL
18.10.2016	Zprávy v celou	Lubomír Zaorálek*	ministr zahraničí z ČSSD
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Zprávy v celou	Miroslav Kalousek*	předseda opoziční TOP 09
18.10.2016	Zprávy v celou	Tomáš Halík*	kněz a univerzitní profesor
18.10.2016	Zprávy v celou	Petr Fiala*	předseda ODS
18.10.2016	Zprávy v celou	Andrej Babiš*	vicepremiér a ministr financí z hnutí ANO
18.10.2016	Zprávy v celou	Tomáš Halík*	katolický kněz

³² Mimo Hlavní zpravodajské relace vysílané ve 12 a v 18 hodin.

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afiliace
18.10.2016	Zprávy v celou	Andrej Babiš*	vicepremiér a ministr financí z hnutí ANO
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
18.10.2016	Zprávy v celou	Bohuslav Sobotka*	premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD
19.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury
19.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
19.10.2016	Zprávy v celou	Bohuslav Sobotka*	premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD
19.10.2016	Zprávy v celou	Jan Hamáček*	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD
19.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	hradní mluvčí
19.10.2016	Zprávy v celou	Jan Bartošek*	místopředseda sněmovny z KDU-ČSL
19.10.2016	Zprávy v celou	Andrej Babiš*	vicepremiér a předseda hnutí ANO
19.10.2016	Zprávy v celou	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
19.10.2016	Zprávy v celou	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
19.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	hradní mluvčí
19.10.2016	Zprávy v celou	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
19.10.2016	Zprávy v celou	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
20.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta republiky
20.10.2016	Zprávy v celou	Sabina Malcová*	ředitelka DEMASu
20.10.2016	Zprávy v celou	Milan Štěch*	předseda Senátu z ČSSD
20.10.2016	Zprávy v celou	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
20.10.2016	Zprávy v celou	Šimon Pánek*	ředitel Člověka v tísni
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman	ministr kultury
19.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman	ministr kultury

Tabulka 38: Přehled mluvčích a uváděné afiliace v příspěvcích s agendou návštěvy dalajlámy a souvisejících subagend ve zkoumaném vysílání Radiožurnálu

*Poznámka: mluvčí s označením * ve vysílání vystoupili ze záznamu*

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afiliace
18.10.2016	Dopolední Radiožurnál	Daniel Herman*	ministr kultury z KDU-ČSL
18.10.2016	Dopolední Radiožurnál	Lubomír Zaorálek*	ministr zahraničních věcí z ČSSD
18.10.2016	Dvacet minut Radiožurnálu	Petr Gazdík	předseda hnutí STAN
19.10.2016	Dvacet minut Radiožurnálu	Jiří Ovčáček	mluvčí prezidenta republiky
17.10.2016	Hlavní zprávy	Ilona	Ilona
18.10.2016	Hlavní zprávy	Pavel Bělobrádek	vicepremiér za KDU-ČSL
18.10.2016	Hlavní zprávy	Lubomír Zaorálek*	ministr zahraničí z ČSSD
18.10.2016	Hlavní zprávy	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
18.10.2016	Hlavní zprávy	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Hlavní zprávy	Bohuslav Sobotka*	premiér z ČSSD
18.10.2016	Hlavní zprávy	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
19.10.2016	Hlavní zprávy	Jan Hamáček*	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afiliace
19.10.2016	Hlavní zprávy	Jiří Ovčáček*	hradní mluvčí
19.10.2016	Hlavní zprávy	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
20.10.2016	Hlavní zprávy	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
17.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	dalajláma*	dalajláma
17.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Ondřej Klimeš	sinolog z Orientálního ústavu Akademie věd
18.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Cyril Svoboda	bývalý ministr zahraničí za KDU-ČSL
18.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	dalajláma*	dalajláma
18.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Jana Klímová	analytička Českého rozhlasu
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Jan Hamáček	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Miluše Dvorská	místopředsedkyně Senátu, zvolená za KDU-ČSL
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Petr Nováček	komentátor Českého rozhlasu
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Andrej Babiš*	vicepremiér a předseda hnutí ANO
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Hynek Kmoníček	ředitel politického (po opravě respondenta - zahraničního) odboru kanceláře prezidenta
19.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Martin Slobodník	sinolog a tibetolog z Katedry východoasijských studií v Bratislavě Univerzity Komenského
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru prezidentské kanceláře
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Petr Hartman	komentátor Českého rozhlasu
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Hynek Kmoníček*	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Bohuslav Sobotka*	premiér a předseda ČSSD
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Lubomír Zaorálek*	šéf resortu zahraničí
20.10.2016	Hlavní zprávy - publ. část	Daniel Herman	ministr kultury z KDU-CSL
17.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Lubomír Smatana	reportér Radiožurnálu
18.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Jan Kaliba	ze sportovní redakce
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Václav Havel*	bývalý prezident
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	dalajláma*	laureát Nobelovy ceny míru
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Michaela Lagronová	mluvčí resortu zahraničí
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Michaela Lagronová*	mluvčí ministerstva zahraničí
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Jan Hamáček*	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Jiří Ovčáček*	hradní mluvčí
19.10.2016	Odpolední Radiožurnál	Andrej Babiš*	ministr financí z hnutí ANO
17.10.2016	Ranní Radiožurnál	dalajláma*	tibetský duchovní vůdce
17.10.2016	Ranní Radiožurnál	Jiří František Potužník	ze zahraniční redakce
18.10.2016	Ranní Radiožurnál	Daniel Herman*	ministr kultury z KDU-ČSL
18.10.2016	Ranní Radiožurnál	Ondřej Klimeš*	sinolog
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	tibetský duchovní vůdce
17.10.2016	Zprávy v celou	dalajláma*	tibetský duchovní vůdce
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury z KDU-ČSL
18.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	mluvčí Hradu
18.10.2016	Zprávy v celou	Daniel Herman*	ministr kultury
18.10.2016	Zprávy v celou	Miroslav Kalousek*	předseda opoziční TOP 09
18.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	mluvčí Hradu
18.10.2016	Zprávy v celou	Tomáš Halík*	katolický kněz

datum	název pořadu	jméno mluvčího	doslovně uvedená afiliece
19.10.2016	Zprávy v celou	Andrej Babiš*	vicepremiér a předseda hnutí ANO
19.10.2016	Zprávy v celou	Mikuláš Bek*	rektor brněnské Masarykovy univerzity
19.10.2016	Zprávy v celou	Jan Bartošek*	místopředseda Sněmovny z KDU-ČSL
19.10.2016	Zprávy v celou	Jan Hamáček*	předseda Poslanecké sněmovny z ČSSD
20.10.2016	Zprávy v celou	Jiří Ovčáček*	mluvčí prezidenta
20.10.2016	Zprávy v celou	Šimon Pánek*	ředitel Člověka v Tísni

8.2 Přehled a průběh návštěv 14. dalajlámy v České republice

1. návštěva – únor 1990

- setkání s prezidentem ČR Václavem Havlem
- setkání s kardinálem Františkem Tomáškem
- modlitba u sochy Sv. Václava v Praze
- beseda s umělci a studenty v Realistickém divadle v Praze

2. návštěva – září 1997

- setkání s prezidentem ČR Václavem Havlem
- vystoupení na I. konferenci Forum 2000 na pražském hradě a na mezináboženském shromáždění ve svatovítské katedrále na téma "Odpovědnost náboženství za budoucnost lidstva"

3. návštěva – říjen 2000

- setkání s prezidentem ČR Václavem Havlem
- vystoupení na IV. konferenci Forum 2000 na pražském hradě a na mezináboženském shromáždění ve svatovítské katedrále
- I. přednáška v ČR pro veřejnost na téma "Etika nového tisíciletí"
- návštěva Senátu ČR

4. návštěva – červen 2002

- audience pro stovky Mongolů, Burjatů a Kalmyků žijících v ČR
- setkání s prezidentem ČR Václavem Havlem
- účast v pořadu České televize "21"
- účast na mezináboženském dialogu Fora 2000 na téma "Role a zodpovědnost náboženství v dnešním světě"
- návštěva Senátu ČR, rozhovor s Michaelem Žantovským
- II. veřejná přednáška v Praze na téma "Soucítění v našem světě"

5. návštěva – říjen 2003

- setkání s exprezidentem ČR Václavem Havlem
- účast na 4. celosvětové konferenci skupin na podporu Tibetu (TSG – Tibet Support Groups) pod záštitou předsedy senátu ČR Petra Pitharta
- vystoupení na Setkání zástupců světových náboženství (pořádalo Forum 2000)

6. návštěva – říjen 2006

- setkání s exprezidentem ČR Václavem Havlem

- setkání s náměstkem ministra zahraničních věcí Alexandrem Vondrou
- vystoupení na X. konferenci Forum 2000 na mezináboženském dialogu na téma "Rizika globalizace
- mezináboženská meditace s římskokatolickým knězem Tomášem Halíkem v kostele sv. Salvátora
- III. veřejná přednáška na téma "Cesta otevřené mysli"
- vystoupení v TV pořadu Marka Ebena "Na plovárně"

7. návštěva – listopad 2008

- setkání s premiérem ČR Mirkem Topolánkem
- IV. veřejná přednáška na téma "Porozumění: cesta ke štěstí"
- setkání s exprezidentem ČR Václavem Havlem
- setkání s ministrem zahraničních věcí ČR Karlem Schwarzenbergem
- setkání s poslaneckou skupinou "Přátel Tibetu" v Poslanecké sněmovně

8. návštěva – září 2009

- setkání s pražským primátorem Pavlem Bémem na radnici
- setkání s exprezidentem ČR Václavem Havlem
- setkání s premiérem ČR Janem Fišerem
- slavnostní zahájení a účast na konferenci Forum 2000 na téma „Mír, demokracie a lidská práva v Asii“
- host TV pořadu "Otázky Václava Moravce"
- tisková konference

9. návštěva – prosinec 2011

- setkání s exprezidentem ČR Václavem Havlem (týden před jeho úmrtím)
- setkání s ministrem zahraničních věcí ČR Karlem Schwarzenbergem
- účast na kulatém stolu na téma "Demokracie a lidská práva v Asii"
- V. veřejná přednáška na téma "Hledání štěstí v nejistém světě"
- tisková konference

10. návštěva – září 2013

- uvítání na letišti (Karel Schwarzenberg, a pražský primátor Tomáš Hudeček)
- VI. veřejná přednáška na téma "Laskavost a vzájemná úcta v dnešní společnosti
- I. dalajlámovo veřejné buddhistické učení v ČR: „Osm veršů výcviku mysli Geše Langri Thangpa“
- zahájení a účast na XVII. konferenci Forum 2000 na téma "Společnosti v přerodu"
- návštěva pracovny a bydliště Václava Havla, setkání s Dagmar Havlovou
- setkání s místopředsedkyní Senátu ČR Miluší Horskou a senátorem Petrem Bratským
- tisková konference na Žofíně
- účast na kulatém stolu na téma "Demokracie, lidská práva a náboženská svoboda ve Východní Asii"

11. návštěva – říjen 2016

- uvítání na letišti a následné přivítání dalajlámy českou veřejností na Hradčanském
- setkání s ministrem kultury Danielem Hermanem
- účast na panelové diskusi Fora 2000 na téma „Paradox náboženství“
- účast na závěrečném panelu XVII. konference Forum 2000 na téma "Společnosti v přerodu"
- vystoupení v pořadu Hyde park civilizace
- VII. veřejná přednáška na téma "Sekulární etika“